

Rešitelji

amerikanskih Slovencev.

V starem testamentu delali so s farizeji in pismouki za najbolj pobožne in učene ljudi, dasi dandanes vemo, da je bilo to le licemerstvo in baharija. Vsled tega imenujemo one, ki se kažejo drugačne, kakor so v resnici, — "farizeje", in one, ki hočejo več vedeti nego vsi drugi skupaj, — pa ošabne pohlavce.

V novem testamentu igra vlogo farizejev in pismoukov dični naš Jože Zavrtnik in njegova slavna družba okrog "Proletarca".

Lisičja premetenost se temu človeku nikakor ne more odrekati! Par bobnečih fraz o socializmu, ki jih je tu na tam pobral, meče tako spretno zgovornostjo okrog sebe, da premoči lahko vsakega kratkovidnega, ki nima globljega vpogleda v njegovo spletkarsko dušo.

V svoji neutешljivi slavohlepnosti, prilezti iz skrtega kotička na površje, hoče korakoma odstraniti vse one, ki so mu na poti.

Na potu mu je g. Konda, na potu mu je naš list, — zato je treba te najprej ubiti; sčasoma pridejo na vrsto tudi drugi. Tako se mora delovati v blagor domovine!

Srečni ameriški Slovenci, ki imamo takega voditelja! Rojaki, oklepajte se tega proroka, kajti on Vas gotovo popelje v obljubljeni dežel, po kateri se cedi med in mleko!

Ti ljudje, ki se imenujejo "anarhiste", ali "radikalne socialiste", strašno rogovilijo in izrabljajo vsak slučaj v svojo korist. Uprizarjajo gonjo proti posameznikom, in vsaka nična malenkost jim da za to dovolj povoda; kdor se njihovi komandi ne mara slepo pokoravati, obsipljejo ga s "slepjarji, goljufi, lopovi" in drugimi priimki. V svojem strankarskem boju ne poznajo nobenih mej; v dosego svojih namenov se poslužujejo najpodlejših lažij in blatijo ljudi, podtikaajoč njih stvari, katerih ne morejo dokazati! Vzemimo slučaj Stonič. Koliko upitja! Preiskava pa bo tlognala, kaj se je zakrivilo, in dotlej je početje, ki ga uganjajo "radikalci" sedaj, nepošteno in razbojniško.

Postenjak od nog do glave je samo Zavrtnik. Kdor ne verjame, naj se informira v Trstu! Vsi drugi so pa sleparji! Tudi izobraženi je le on in sicer v najvišji meri, — vsi drugi so zabite šleve!

Da se "radikalni, pravi socialisti", — katerim ni za osebe, temveč le za čisto resnico, — ne more-

jo lagati, dokazuje Zavrtnikov po bratim, Fred. Peče, ki je g. Klobučarju očital sleparijo; ko je prišel čas, da se obrekovanja dokažejo tudi pred sodiščem, ga je pa veter odnesel čez hribe in doline! Kakor se sedaj sliši, je bil Peče tudi v drugih ozirih vreden kumpjan Zavrtnikov. G. Zavrtnik, kot urednik "Proletarca" je potem, ko bi se imel slučaj Peče obravnavat, že pred tretjim sodiščem, — bitoli velikodušen, da je "javno konstatiral", da se je g. Klobučarju delala krivica namenoma! Ni maral biti protidelavski in protisocialističen!! Le škoda, da se tega ni spomnil že poprej, ampak šele v 3. instanci! In za to nesebično plemenitost, da je Zavrtnik "javno konstatiral" (ko se je zbal zasluženc kazni!), mu dela g. Klobučar sedaj globoke poklone! Bratci, le združite se!

Kako nas imajo radi in kako smo jim k sreči prarasti, dokazuje dejstvo, da smo jim vedno na mislih in da se v vsaki svoji številki zaletavajo v nas kakor stekli psi. Vse njih lajanje pa kaže le, da so se lagali, ko so tolikokrat slovesno izjavljali, "da smatrajo tako bojno taktiko nenačelno nepravilno in nenravno in vsled tega da bodo v bodočnosti take subjektivne individualije prezirali at all." — Čemu toliko hrupa, če nas prezirate? Čemu se proti svoji izjavi poslužujete te bojne taktike še vedno, če Vam je nenačelna in nepoštena? Vkljub svoji "učenosti" ste jako otročiji! To Vaše početje kaže, da ste tendenciozni, da Vam ni za stvar, nego za osebe, in da Vas v Vašem boju vodijo gotovi, "nesebični" nagibi. Vaše laži so se Vam že večkrat dokazale. In ljudje, ki jim je le za "pravico in resnico", ljudje, ki hočejo biti nepristranski, — se ne sramujejo!

Našim čitateljem je dobro znano, da nismo mi tisti, ki so ta boj izzvali. S hudobnim namenom pričel ga je Zavrtnik in njegova družba. Čemu, to je, mislimo, tudi že znano.

Da delajo gospodje jako previdno in preudarno, to se jim mora priznati. Kako so bili v začetku še skromni in so deloma še zdaj; kako rafinirano, z navidezno "požrtvovalnostjo za socialno stvar" so lovili naročnike in prejeli "doneske listu v podporo"; s kako radikalnostjo se borijo proti namišljenim sovražnikom socializma; delajo celo vse "brezplačno"; vedno (Nadaljevanje na 5. strani.)

Važno!

Kdor še ni pri nobenem društvu, ali kdor želi biti član več društev, — ima v nedeljo dne 14. oktobra t. l. priliko pristopiti k Slovenski Narodni Podporni Jednoti. Ta dan se vrši ob 2. popoldne ustanovni sestanek pri g. Ivanu Brusniku, 10 Oak Str., Collinswood. Rojaki, ne zamudite časa in udeležite se poistoštevno tega zborovanja, na katerem se bomo o vsem potrebnem pogovorili, da si ustanovimo novo društvo.

Sklicatelj.

Franc Poglajen.

iz Verduna hitv. 11 pri Toplicah na Dolenjskem se pozivlje, da naznani svoji materi svojo adresu, ker bi bil sicer oškodovan, če tega vkratkem ne stori.

ROJAKI, NAROČUJTE SI
"GLAS SVOBODE."

Pozor!

V torek dne 16. oktobra t. l. od 8. ure zjutraj do 9. ure zvečer je zadnji dan za registriranje. Ako nisi registriran, ne moreš voliti; razun tega moraš tudi najmanj 30 dni živeti v občini (precinct).

Socialisti v Chicagi, ker im ne pozabite se registrirati, pazite bi sicer ne bili opravičeni voliti.

Opomba.

Pri zadnji javni zahvali podpornega društva "Delavec" in pevskega zbora "Slovan" v So. Chicago se je nehoté pozabilo omeniti in zahvaliti društvom "Slovenija" in "Slavija" v Chicagu, vsled česar se jim sedaj iskreno zahvaljujemo za njih mnogobrojno udeležbo, ter zajedno prosimo, da nam to neljubomoto oprostite.

Odber.

Razgled po svetu.

RUSIJA.

— Vsled dolgotrajne rusko-japonske vojne, ki je požrla po nepotrebnem in le radi trme nekaterih ljudi toliko milijonov, poleg številnih človeških žrtev; nadalje vsled večnih notrajnih nemirnov, ki vesoljno državo silovito pretresajo v njenih temeljih, in vsled nesmišelnega gospodarstva — prišla je Rusija v silne doname stiske. Državne blagajne so prazne, kredita pa nikjer več. K temu še pride, da zahtevajo Japonci \$12,500,000 več za oskrbovanje vojnih jeknikov, nego se je prvotno pričakovalo. Vse to bo nekdanj tako ponosno Rusijo pritrlo do popolnega finančnega poloma.

— Dosedajni dogodki so na carja tako uplivali, da je nevarno obotelo. Kakor zatrjujejo razni listi, postal je tudi skrajno nezaupen proti vsakemu in ne ve več, na koga se mu je zanašati. Ne more niti spati niti jesti; uporablja mora uspavalna sredstva, in večkrat se predloženi mu jedi ne dotakne, boječ se, da so zastrupljena.

— Ateniati na osebe, ki kruto in nečloveško nastopajo proti revolucionarjem, se nadaljujejo.

AVSTRO-OGRSKA.

— Še vedno ni prave jasnosti o nagodbenem uprašnju med Avstrijo in Ogrsko. Pogajanja se vlečejo kakor morska kača. Vkljub temu pa je lahko mogoče, da se razbijejo vsa pogajanja in da bo ta razpor peljal do popolne ločitve obeh držav.

— Cesar Franc Jožef namerava odpotovati v Budapesto in tam prebiti več tednov. S svojim osebnim uplivom upa ostru nasprotstva med obema državama polovicama nekoliko ublažiti. Njemu in sploh dvornim krogom je veliko ležeča na tem, da se ohrani dosedajne stanje med obema državama. Ako b namreč prišlo do popolne ločitve, prestane biti Avstrija kot velevlast Avstriji pa je le za "čast"; da jo pa ta čast stane mnogo denarja na škodo davkoplačevalcev, to je nič ne briga!

NEMČIJA.

Iz Nemčije dohajajo poročila o nemirnem in nič dobrega pomenjačem gibanju rudarjev v renskih pokrajinah. Nezadovoljnost rad prenikljiv plač se hitro razširja, in prizadeji krogi so si že v velikih skrbeh. Pričakuje se splošna stavka med tamošnjimi rudarji. Zborovanja se vršijo pogotoma in zahteva se 15% zboljšanje plač, kar gotovo ni pretirano.

ITALIJA.

Italijanski justični minister razposlal je na vsa državna pravdništa tajno okrožnico, ki jih opozarja na dolžne italijanske postave, katere jezuitom zabranjujejo, naseliti se v državi. Minister izjavlja, da se je mnogo jezuitov, ki so bili izgnani iz Francoskega, naselilo v Italiji.

Doslej so se protijezuitske postave jako zanikerno uporabljale, čemur mora biti konec.

Jih pač dobro poznajo!

TURČIJA.

Predolgo obotavljanje turških komisarjev, da podpisajo poročilo o bolgarsko-turškem mejnem sporu, napotilo je Bulgarijo, da je izročila "Visoki porti" ultimatum; v katerem izjavlja, da zasedejo bolgarske čete sporni svet takoj, kakor hitro to poročilo ni do 14. oktobra podpisano. Preiskave komisije so bje končane že pred tremi tedni, a vendar turški komisarji še vedno čakajo. Radi tega mejnega spora prišlo je že do več spopadov med turškimi in bugarskimi vojaki.

FRANCOSKO.

Klerikalci iz pokrajine Bretagne odgovorili so na izjavo ministra za notrajne stvari Clemenceau, ki hoče zakon o ločitvi cerkve od države na vsak način izvesti, — z grožnjo, da se bodo pri vsakem takim poizkusu s silo uprli in povzročili krvavo revolucijo, kakoršna se je vršila pred 100 leti.

Duhovniki pač znajo povsod svoje podprenike nahujskati do najblaznejšega verskega fanatizma.

Ameriške vesti.

KUBA.

— Revolucija na Kubi vstopila je v drugo dobo, v dobo razorozevanja. Združenim državam posrečilo se je to mirnim potom doseči. Ustaške čete prostovoljno odlagajo orožje, kdor pa tega neče, pa se ga prisili, kar pa je le redkokada potrebna.

— Provizorični guverner Taft je pred svojim odhodom dne 13. t. m. razglasil splošno pomiloščenje.

— Rumena mrzlica še vedno duhove razburja. Vzrok tej bolezni se pripisuje vojni.

— Nove volitve so bile prvotno določene na mesec januar prihodnjega leta, vrš le pa se bodo najbrž šele meseca junija.

— Med raznimi elementi na Kubi se vedno glasneje slišijo glasovi, da se republika priklopi Združenim državam. Tudi bivši predsednik Palma je natihoma vedno na to deloval.

— Vkrcavanje ameriškega vojsništva na Kubo se nadaljuje. Hočevo biti pripravljeni na vsako eventualiteto!

Roosevelt govori...

Povodom blagoslavljanja novega kapitola v Harrisburgu, "Pa, spustil je tudi naš Roosevelt nekaj pšic proti socializmu, naglašujoč potrebo regulacije raznih korporacij, s čemur se bo baje dežela rešila socializma. V tem oziru pa ni nič novega povedal. Tudi o ameriški civilizaciji je govoril. Prokoval ji je lepo bodočnost, a ista se bo mogla povoljno razviti le tedaj, ako se odpravijo dosedajne kričeče razmere, ki jih je ustvarila plutokracija, in postavijo meje izkoriščevanju; krvavo je bil brezmejni egozem kapitala, kateremu je neposedujoč stan izročena na milost in nemilost, ter obsojal njegovo korupcijo; vse to je treba zakonitim potom odpraviti in ublažiti napete odnose med kapitalizmom in nemasnim; vsak naj ima pravico obstanka, naj bo Logatin ali revež. V dosego tega igra važno vlogo tudi šola; napredujoča splošna izobrazba vzgajati mora pravične in značajne in vestne može, ki bodo zadrževali vsako izkoriščevanje, pohlepnost po bogastvu, terorizem in korupcijo, čislali pa pravičnost proti vsem, in dali vsakemu kar mu gre.

Lepe besede! — da bi se le tudi uresničile. Le žal, da ne moremo biti prepričani o odkritosti Rooseveltovih lepih besed.

Starostno zavarovanje.

Konvent poštnih uradnikov na železnica je prejšni teden zboroval v prostozidarskem templju v Chicagi in raznotrival zlasti uprašnje o oskrbovanju za slučaj starosti. Stori se je sklep, vložiti prošnjo na kongres, da izda tozadevni zakon. Fond naj b se ustanovil na ta način, da se vsakemu uradniku odtegne od njegove mesečne plače \$2, in tudi denarne kazni naj bi se stekale v ta fond. Po preteku 25-letne službene dobe lahko bi dobival vsak uradnik letne penzije od \$240 do \$360.

Naval izseljencev na Kalifornijo.

Kalifornija je sedaj obljubljeni dežela naseljencev. N kdor se ni bil tak pritisk na to deželo, kakor je v sedajnem času. Železniška družba Southern Pacific naznanja, da prevažajo po svojih progah iz raznih krajev vzhoda vsak dan več ko 600 oseb, ki se hočejo naseliti v Kaliforniji. Tudi druge železniške družbe poročajo skoro isto.

Dozdevni morilec Steunenberga.

V Cananea, Mexico, aretirali so nekega Simpkins, člana zapadne rudarske zveze, ker je na sumu, da se je udeležil umora b vsiega guvernerja Steunenberga v Idaho. Ako se dožene identiteta, ga bodo tamkajšne oblasti izročile Združenim državam.

Stavkokazi iz Chicage.

Povodom stavke uslužbencev polulnih železnic v Des Moines, Ia., so po preteku 24 ur, ko so se železničarji organizirali, prišli iz Chicage profesionalni stavkokazi in prevzeli njih posle.

V skupni seji, katere so se udeležili zastopniki organiziranih železničarjev in zastopniki družbe, so prvi stavili na družbo ultimatum glede povišanja plače in skrajšanja delavnega časa.

Lokalne novice.

Čitalnica v Chicagi.

Naša čitalnica — prva slovenska čitalnica v Ameriki — imela je zadnjo nedeljo dne 7. t. m. ob 2. popoldne svojo jako dobro obiskano redno mesečno sejo. Trajala je do 6. ure večer. Stori se je mnogo važnih sklepov v povzdigo čitalnice; sklenilo se je nabaviti vse slovenske časopise, kar jih še nimamo, tudi one iz stare domovine; čitalniško knjižnico bo uredil v to svrhu za stalno izvoljen arhivar g. Blisch, ki bo poleg oskrbovanja knjižnice gledal tudi na to, da bodo redno dohajali časopisi, in da se ne bo kaj porazgubilo. Društvene knjige da se bodo vezati. Za raznovrstno čtivo bo torej izdatno preskrbljeno. Vsa bo našel kaj, kar ga bo zanimalo; najsi bo že zabavno ali poučno. Od časa do časa prirejali se bodo tudi zabavni večeri ali domače veselice, kar je z ozrom na bližajoče se dolge zimske večere hvalevredna misel. Take prireditve bodo čitalnici gotovo pridobile vedno več novih članov. Že pri tej seji jih je mnogo pristopilo. V tem pogledu nadajamo se najboljših uspehov. Ne bodimo zaspanci, predramimo se in začnmo se vendar enkrat gibati! Za borih 25c na mesec, ki jih v gostilni zapravimo v trenutku in ki se nam jih ne zdi škoda, imamo v čitalnici na razpolago vse slovenske časopise ter obilico zabavnih in poučnih knjig, katere si lahko član izposodi in doma bere. Slovenci v Chicagi, ki se sicer tako radi ponašamo s svojo zavednostjo, ne delajmo sramote svojemu glasu: izobrazujmo si duha temeljito in vsestransko; ne zadovoljujmo se in ne varajmo samega sebe je s površno, navidezno oliko, ki se med nami tako oblastno širi, — in potem se nam ne bo moglo opravičeno očitati, da smo od prave kulture le obizani! Ivan Kaker, tajnik čitalnice.

Spominski dan.

Dne 9. t. m. bilo je ravno 35 let, ko je velkanski požar Chicage uničil. Kake dve leti sem obhajajo spomin na oni žalostni dogodek na predvečer obletnice le ž večji člagi tedajne požarne brambe in tako ga je obhajalo tudi letos v pondeljek večer dne 8. t. m. 39 veterancev, ki so priredil banket v restavraciji na Fort Dearborn.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Ponatis iz "Slov. Naroda"

Četrtil del.

V.

(Konec.)

Konradovo opravilo je bilo kmalu končano. Posadka na Gradu je kapitulirala s pogojem, da lahko z vojaškimi častmi zapusti Grad in da se njeni ranjenci vzemo v bolnico. Avstrijski zapovedniki so bili s tem zadovoljni in določeno je bilo, da se kapitulacija izvrši naslednje jutro. Kopitarja je Konrad ukazal nesti k Damjanovim, češ, da bodo tam vse storili, kar je mogoče, da mu rešijo življenje.

Dne 5. oktobra 1813 je ilirska posadka kapitulirala. Kapitulacija se je izvršila na slovesen način. Avstrijska armada je izkazala Ilircem pri Sv. Florijanu vojaške časti in z nepopisnim respektom je gledala to malo krdelec, ki je pet dni tako junaško vztrajalo na svojem mestu. Konrad je dobil dovoljenje, da ostane v Ljubljani, saj ni bil več pravi vojak in za vojno nesposoben.

Vojaštvo je bilo odšlo, ljudje so se razpršili in Konrad, katerega je slovo od zvestih sobojevnikov in prijateljev silno potrla, se je odpravil v mesto k Mari. Znano mu je bilo, kako je končala njegova žena, ali Mare od tistega dogodka še ni videl.

V Damjanovi hiši je bilo tiho in mirno. V pšarni v pritličju se sedela Mara za veliko trgovsko knjigo, zatopljena v svoje delo, ali blebda in razburjena. Očeta je bila prosila, naj gre poizvedet, kaj da bo s Konradom, in nestrno je čakala, da se vrne.

Vrata so se odprla in Mara je, misleč, da se je vrnil oče, planila pokoncu. Pri vratih je stala visoko rasla bleda dama — baronica Cojzova.

— Ne zamerite mi — je rekla baronica s tresočim glasom — da se upam prestopiti Vaš prag. Mnogo zlega sem Vam storila — odpustite mi —

Mara je hitro stopila k baronici. Videla je solze v njenih očeh, videla njeno bolelost. Ne da bi rekla besedo, ji je položila roko okrog pasu in jo stisnila k sebi ter ji otrla solze. In baronica je naslonila svojo glavo na njeno ramo in krčevito hitela.

— Pojdite z mano, baronica, je rekla Mara.

Prijela je baronico za roko in jo peljala v prvo nadstropje. Previdno je tam odprla vrata in baronica je zagledala na postelji smrtnobledega moža. Težkih korakov se je bližala postelji, a ko je pogledala v temne, globoke oči bolnikove, se ni mogla več premagovati. Glasno jokaje se je vrgla pred posteljo na kolena.

— Andrej — jaz te ljubim! Andrej, moj ljubi Andrej!

Objela je Kopitarja in vroče in strastno poljubljala njegova usta.

— Torej si vendar prišla, je dihnil Kopitar in s tresočo roko gladil baronici lase.

Tiho je odšla Mara s strežajko in pustila baronico samo pri Kopitarju. V svoji sobi je začela Mara nemirno hoditi gor in dol. Oče se še edno ni vrnil. To jo je vznemirjalo, kajti sklepala je iz tega, da oče ni ničesar opravil in da bo moral Konrad s Francozi oditi, a kdo ve, kdaj se potem vrne in če pride sploh.

Zdaj je začula na hodniku glas očetov.

— Kje je Mara, je vprašal stari Damjan.

Še predno je dekla odgovorila, je že Mara planila na hodnik in tam poleg očeta zagledala Konrada. Obstala je, a že je bil Konrad pri nji. Samo trenotek sta si pogledala v oči, potem sta se molče objela.

Ko sta bila sama v sobi, je Konrad poljubil Maro in tiho rekel:

— Nevesta moja, ponovi še enkrat tiste besede, ki si mi jih rekla pred leti, ko sva se peljala od črnškega mosta.

In Mara se je oklenila Konrada in mu jokaje šepetala na uho:

— Tvoja sem, Konrad, v sreči in v nesreči, živa in mrtva, danes in vekomaj.

Od zunaj se je zaslislalo obupno klicanje. Prestrašena sta pohiteš Konrad in Mara ven in v Kopitarjevo sobo, odkoder se je čulo klicanje.

Baronica je sedela ob Kopitarjevi postelji. Njegova glava je ležala na njenih prsih.

— Andrej — nikar umreti — nikar umreti. — Pomagajte, Andrej umira.

Mara in strežnica sta pomagali Kopitarju, kolikor sta mogli. Spravili sta ga zopet k zavesti. Spoznal je vse, Konradu je dal roko in težko sopeč je šepetal:

— Konrad — če bom — mrtev — postavi — na moj grob — kamen — zapisano — naj bo — samo — Andrej Kopitar — Liberté — Egalité — Fraternité.

Potem je Andrej Kopitar nagnil glavo in na rokah baronice Cojzove umrl. Zunaj pa je šumelo življenje in avstrijski vojaki so vpili "Vivat Kaiser Franz", ko je z rotovža padel francoski cesarski orel.

Napoleon je bil 13 dni po odhodu Francozov iz Ljubljane pri Lipskem poražen in Ilirija je bila zopet združena z Avstrijo. Ilirski sen je bil dosanjan. Mnogi ilirski uradniki so rajši popustili službe, kakor da bi bili služili avstrijski vladi, mnogo meščanov se je izselilo. Po smrti starega Damjana se je tudi Konrad Podobnik s svojo ženo preselil v Benetke in čez 20 let je dobil tam "hišnega prijatelja", na katerega ni bil ljubosumen. Ta hišni prijatelj je bil maršal Marmont, ki je zadnja leta svojega življenja preživel v Benetkah. Grob Andreja Kopitarja je bil vedno okrašen s cvetkami, kamna na tem grobu pa ni bilo, ker avstrijska policija ni pustila, da bi bilo na njem zapisano: Liberté — Egalité — Fraternité.

Nekaj o pokopališčih.

Iz stare domovine.

Rimljani še niso poznali skupnih pokopališč. Bogatejši so imeli grobove na svoji zemlji, reveže, sužnje so pokopavali, kjer je bilo. Prvi kristjani so se nekaj časa tega držali. Ko so bili preganjani in dobili mučenike, pokopavali so jih skrivno kje in potem tudi vernike okolo teh mučnikov. Delali so pod zemljo rove za pokopanje svojih mrtvecev. V teh takozvanih katakombah so tudi opravljali molitve, tam so se skrivali, ako se jih je preganjalo. Znano je, da je kat. vera nastala mej reveži, — da je bilo življenje prvih kristjanov v nekem oziru komunistično, t. j. delili so mej sabo premoženje, uživali ga skupno, ali pridobivljali so le še zasebno, kapitalistično.

Rimljani so vsa bogastva tedajnega sveta zbirali in živeli najrazkošnejše, razuzdano. Največje bogastvo v rokah malega števila, kakor sedaj, in skrajna reva v masi. Reveži so se oklenili naukov apostolov, in mej temi komunisti se je rodilo naziranje, da so — vsi kristjani jedna familija. Tako je tudi nastalo naziranje, da pogreb mrtvecev ni privatna stvar, ampak ima biti skrb cele občine, da morajo vsi občani za to skrbeti, da se dostojno vsak soobčan spravi v grob.

Tako so nastala pokopališča za vse.

Smrt ne dela razločka mej bogatimi in reveži. Prva taka pokopališča bila so gori imenovane katacombe. Ko so rimski cesarji pripoznali kat. vero in cerkev ter vzeli kat. duhovnike v vladno ljudstvo, nehale so katacombe in na grobiščih mučnikov in drugod so nastale kat. cerkve. Bogataši so se potem pokopavali v teh cerkvah. Kdor je dal več za cerkev, to je, za duhovenstvo, ta je dobil grob v cerkvi. Cerkve niso imele dosti prostora. Za druge ljudi se je napravilo skupno pokopališče okolo cerkva. Ta pokopališča okolo cerkva so potem služila tudi drugim opra-

vilom. Tu se je voda blagoslavljalna in razna zdravilna zelišča, tukaj so bile procesije. Ljudje, ki so imeli sramotilne ali kužne bolezni, so zunaj cerkve, na pokopališču pristostvovali cerkvenim opravilom. Na pokopališčih h' bili so križevi poti. Na pokopališčih okolo cerkve so se pa tudi ljudje radovali, na njih so imeli ljudske veselice, sejmove in tudi sodišča. Začetkoma so bili mnogi odločilni duhovniki. Ti in škofi so imeli okolo njihovih cerkva občna pokopališča. V petem stoletju nastale so pa župnije in tedaj je dobila vsaka župnija svoje pokopališče.

Do 18. stoletja bil je pokop mrtvecev cerkveno opravilo. Duhovniki so radi prevzeli to opravilo, saj se je dobro plačalo in duhovnik je zdrževal svoj upliv nad ljudmi tu di stem. O tem pozneje. Katoliški duhovnik je iz pokopa napravil versko ceremonijo, iznašel posebne molitve in blagoslove. Pogrebi so se spajali z verskimi nazori o peklju, nebesih, vica. Stem naziranjem pa je bil kat. duhovnik v najožji zvezi, on je učil, kam pride duša po smrti in tako je umljivo, da je tudi pogreb in pokopališče bilo v tesni zvezi s cerkvijo, oz. farovžem. Ko so v 16. stoletju protestanti nastali, predrugačilo se o tem ni dosti; duhovniki so tudi tu imef skrb za pogrebe. Razloček je le t. da protestanti niso delali toliko upitja s pogrebi, jih niso izrabljali kakor versko stvar. V mestih se je pa sčasom misel utrdila, da ima občina skrbeti za pokopališča. Me sta so imela svoje bolnišnice, hiralnice, sirotišnice in tako so tudi od vzela duhovnikom oskrbovanje pokopališč. Ali tudi glede mestnih pokopališč je še veljalo, da ima duhovnik sodstvo o tem, kdo se naj pokoplje na "blagoslovljeni zemlji"

in kdo ne. Pokopališča so služila le enakovornim. Duhovniške prepovedi pokopa so veljale na vseh pokopališčih katolikov kakor protestantov.

V 18. in 19. stoletju vzela je posvetna državna oblast uredbo pokopališč v svoje roke in je določila, da ne smejo pokopališča več biti v vaseh, ali blizu njih, ter da imajo skrbeti za pripravo pokopališč in oskrbovanje istih občine. Tako na Francoskem, v Italiji, na Angležkem. — Na Nemškem je še cerkev lastnica pokopališč in jili tudi oskrbuje. Le na Bavarskem in na Badenskem storijo to posvetne občine.

V Avstriji je dozdej veljalo, da imajo pokopališča verski značaj. Kat. pokopališča se ustvarjajo, kakor se zidajo cerkve, farovži. Župljani kake fare morajo preskrbeti prostor in plačati, kar pride plačati za ograjo, zidanje mrtvašnice. Določne postavbe glede tega ni, ampak politični uradi to vprašanje urejujejo, kakor če bi bilo farovž popraviti, ali cerkev pötom konkurenčnega obravnavanja, t. j. župljani se sklicujejo in občinski odbor dotične župnije in določi se koliko bo vsak plačal. Če poravnave ni, pa razdeli politična oblast plačevanje z razsodbo.

Vsled sanitetne postavbe z dne 30. 4. 1870. št. 68 drž. zak. zadena v cisltvanski Avstriji dolžnost, da se pokopališče pripravi, politične občine. Tedaj pa ni postavno, ako se še po stari navadi ustvarja pokopališča. Za to postavbo pa se na deželi ljudje ne brigajo in še župnik in okrajno glavarstvo stvarjata pokopališča kot cerkvene ustanove. Imenovana postavba namreč ne določa, da smejo le občine pokopališča ustanovljati, ampak iste morajo to storiti, ako drugi tega ne sto-

ri. In seveda duhovenstvo je za to delo pripravljeno, ker njega nič ne stane, ono ima iz tega dohodke in večji upliv.

Tako najdemo v cisltvanski Avstriji, da so kat. pokopališča na kmetih po večjem cerkvene ustanove in le v večjih mestih občinski. Ako se poda kak spor glede uprave pokopališč, imajo te spore kot javnopravnega značaja razsoditi politični uradi. Policijo izvršujeje pa na pokopališčih, pri pogrebi občine.

(Dalje pride.)

Popravek.

V št. 40 nastala je na 2. strani pri članku "Nekaj o pokopališčih" vsled stavčeve krivde neljuba pomota. Prva vrsta v zadnji koloni, glaseča se: "Danes še ima duhovnik na ne", — spada na vrh predzadnje kolone, tako da se dotični odstavek prične: "Danes še ima duhovnik na nevedne ljudi velikanski upliv..." itd., — s čemur je potem tudi zveza med koncem predzadnje kolone z začetkom prihodnje kolone sama ob sebi popravljena in se glasi tako-le: "Župnik Hladnik v Trebeljnem mu ni hotel dati zvoniti; odrekal mu je prostor na pokopališču..." etc.

Naš zastopnik.

Za državo Michigan smo pooblastili gosp. Ivana Moleka, kot zastopnika za "Glas Svobode". Rojaki, gosp. Molek Vam je zadostno znan izza zadnjih bojev kot neustrašen in odkritosrčen zagovornik pravice in poštenosti. Ni ga nam treba torej še posebej priporečati Vaši naklonjenosti, ker smo uverjeni, da ga bodete itak brez priporočila izdatno podpirali z obilnim naročevanjem.

ZNAAKE

Znaki prehlajenja so gotovo že dovolj znani, da nam jih ni treba posebej omeniti. Kihanje, kašljanje, lolo no grlo, belna pljuča, slal est v prah so boleznj in napake, katere povzročijo pokvarjeni organi. Cim prej se začne kašelj in drugi netudi lečiti tem prej in hitre e človek ozdravi. Ljudje, ki se prehlajajo začeli zdravliti zopet kašelj so že danes vproranem grobu.

Severov Balzam
ZA PLJUČA

je znan kot najboljše zdravilo zopet kašelj, prehlajenje in vnetje pijuč.
Cena 25u in 50c.

Hitrost.

Glavna stvar pri zdravljenju odr. opeklin, izvinjenja in drugih enakih boleznj je hitrost pri previjanju rane. Storite hitro ko ste že bolniku deli na rano obkladek namočeni v

Severovo Olje sv. Gotharda.

Cena 50c.

Veselje.

Vsakdo, ki je trpel na raznih neredih v želodecu je prav vesel koje ozuravel po rabljenju

Severovega Želodčnega grenčeca.

Cena 50c in \$1.00

Redkobesednost.

Trgovska pisma naj bodo kratka, a človek pa naj te govori in se veseli življenja, zdravja in sreče. To pa najhitrejšo in najcenejšo dočete.

te če rabite

Severov Življenski balzam.

Cena 75c.

Rumenje.

Če koža in očesna belina postarata in neredni izgleda puzi, to kaže da prebavni organi niso v redu. Organi, ki dajejo moč in čistoto vsemu človeškemu telesu morajo biti v pravem redu, to se pa doseže z rabljenjem

Cena 75c in \$1.25

Severovega Zdravila za obisti in jetra.

V vseh prodajalnah. — Zdravniški svet prost.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

KATOLIŠKO STALIŠČE IN SOCIJALIZEM.

(Nadaljevanje.)

Splošno je znano, da je rimska duhovščina zakleta sovražnica javni ljudski šoli, t. j. šoli, ki je prista cerkvenega upliva. Duhovščina neče, da bi se ljudstvo izobrazilo v svobodnih šolah, kjer se podaja mladini čista, nepopačena resnica kot produkt najnovejše naravoslovne vede, brez vsake verske primeš in neozirajoč se na cerkvene nauke. Ker se pa vsa današnja znanost ne strinja s premnogimi katoliškimi dogmami, ki jih duhovniki razširjajo med ljudstvom kot čisto resnico, je torej umevno, da se bo cerkev takaj šoli, ki je za njo smrtni udarec, vedno ustavljala. Rimska duhovščina hoče tako šolo, ki bi stala popolnoma pod njenim upovom in kjer se poučuje "katoliška" znanost, t. j. le take znanstvene resnice, ki ne škodijo naravnost katoliški veri in ki se dajo spraviti z njo v nekako soglasje. Temu je pripomniti, da resnica ostane vedno le resnica, ki se ne dá poljubno prikrojiti, drugim naukom na ljubo. Vsled tega duhovščina strupeno obrekuje svobodno šolo, hoteča jo pred ljudstvom očrniti kot brezvesko — kar pa je brezplodno početje; kajti kolesa prodirajoče vede ne ustavi več nobena sila. Resnica mora prej ali slej zmagati.

Pozabiti ne smemo na dejstvo, da mora vsak kapitalist, vsak pač milijonar itd., ravnatako v grob kakor navaden delavec. Vzlic svojim milijonom si ne more kapitalist niti za en dan podaljšati svojega življenja. Koliko molitvic in raznih družih prošenj se je izrečlo za rajnkega papeža Leona, vse to mu ni moglo podaljšati življenja, čeprav se je bal smrti kot hudodelnik, ki mu otežujejo vest velike pregrehe! Vse zaman — o. l. merjeni čas mu je potekel, in moral se je umakniti drugemu. Postal je zopet del zemlje, iz katere je izšel. — In glejte: rojen kot vsak delavec, umrl kot vsak delavec, pehu se je vse svoje življenje za udobnost kratkega časa, ki mu ga je odmerila narava kot posebne vrste zemeljskemu črvu.

Kaj bi bilo pod takimi pogoji umejšeje, kakor da se vpelje za vse take "črve" tudi enako življenje! Kristus je rekel: "Ljudje smo vsi" — torej moramo tudi vsi kot ljudje živeti. To se pravi Boga separit: ako se kdo povzdiguje nad drugo sebi enako bitje.

Te nejednakosti odpraviti in urediti gospodarske razmere med nami tako, da bodo odgovarjale vsem zahtevam vsakega posameznika — prevzel je kot svojo vzvišeno nalogo: socijalizem.

Socijalizem ne krati nikomu verskega prepričanja; pač pa deluje na to, da bomo vsi uživali do brote naše zemlje, ne pa samo pešičica postopačev. Sicer se nevedni masi trobi venomer, da jo čaka na onem svetu obilo plačilo za vse nadloge tega sveta. Taka zagotovi la pa imajo gotove namene, ki so za mislečega človeka prozorni. A: so nebeške sladkosti tako vabljive, zakaj se jih ne polakomijo sicer vedno tako lakomni papeži-milijonarji, bogatini-kardinali in drug. cerkveni "knezi" kakor tudi naš posvetni kapitalisti? Naj odvračajo od sebe vse razkošno bogastvo in naj živijo če že ne ravno v revščini, pa saj komodno — potem šele bomo verjeli njihovim naukom! Dejanja teh ljudi, njihovo potratno življenje, njih brezvestno izkoriščanje priprostega nevednega ljudstva pa nam vere v njihove nauke nikakor ne morejo utrditi.

Koliko humbuga tiči v današnji gospodarski upravi v zvezi z vero, se ne da popisati. Na tisoče in tisoče očenašev se zmoli za vsako kratnega "svetega" očeta — papeža. In kaj je treba naše molitve papežu, ki je vendar "svet" in kot neposredni namestnik Boga-sina v najtesnejši zvezi z njim! Pač smešno moliti za "svetnike", in to tem bolj, ko so vendar oni sami naš priprošnjiki in posredovalci pri Bogu — kakor se nam vedno zatruje!

Pa še nekaj drugega je, kar ne smemo pustiti iz spomna. Prepričati se nas hoče namreč, da je du

hovniški stan po današnjem vzor "svet" stan, da so današnji duhovniki "namestniki" božji itd. Tu li razne ničvredne babuce, ki pasejo lenobo po samostanih, že hočejo biti "svete"! — No, mi smo o. l. ločno drugega mnenja in se osmelimo trditi, da je to najnesramnejši humbug. Ako bi hoteli mi vsi ostali, kar nas ne spada v duhovniški stan, stopiti v istega takoj jutri in pokazati stem svoje najvišje "verstvo", smo prepričani, da bi se duhovščina tej naši nakani uprla vsa silo. Trdila bi morda celo, da smo "brezverci, pagani" in bogve kaj še vse. Naravno, današnji duhovščini bi ne bilo nič kaj po volji, ko bi hoteli vsi po njenem vzgledu lesti v nebesa, ker potem bi bili sami prisiljeni sukati kramp, ako bi hoteli živeti.

Iz povedanega sledi torej jasno da mora taka cerkev že po svoji naravi biti najbolj goreča zaščitnica današnjih razmer in kot trgovska posredovalnica med Bogom in ljudmi zagovarjati interese trgovstva, kapitalizma, in se ne bo nikdar resno dotaknila obstoječega družabnega reda. Organizacija rimske hierarhije temelji na stanovskih razlikah, in nikjer ne vidimo tako izrazito večjih razlik v "dostojanstvih" in bolj slepe pokorščine "nižjih" napram "višjim", kakor ravno v duhovniški kasti. Predzna hinavščina je torej, ako trdi kak katoliški duhovnik, da je vnet za socijalizem ali da deluje za odpravo obstoječih krivic, ki jim je iskati vzroka le v današnjem gospodarskem sistemu. Z odpravo vseh današnjih krivic bi slaba predla tudi rimskemu popu, — a ta si sam sebi ne bo nikdar škodoval! Duhovniki ne bodo nikdar za jed nakost vseh ljudi, ker stem bi bil njihov obstanek uničen. Jedino prav razumljen socijalizem je za tako enakost.

Milijone in milijone sklada črvenno ljudstvo skupaj za nekaj nenasitnih farizejev, — in ti "namestniki božji" žive v največjem razkošju in zapravljajo tuj denar svojimi priležnicami, — ljudstvo pa životari in se zadovoljuje z najslabšim! Take vere ni Kristus nikdar učil, še manj pa zapovedal verovati v nauke, kakoršne nam podajajo današnji duhovniki kot "dušno" hrano in kot "pristine" Kristusove nauke. Krist nam je zapustil nauke, ki bi morali tvoriti danes — ko je znanost že toliko napredovala — popolno enakopravnost vseh ljudi. A te nauke je cerkev v teku časa popolnoma popačila in nas z njimi zaslužila.

(Dalje pride.)

Razredni boj.

"Mi smo nasprotniki razrednega boja, kakor smo nasprotniki narodnostnega boja" — izjavil je za stopnik katoliške cerkve na nekem katoliškem shodu, in ta izjava je popolnoma v soglasju z zapovedjo o ljubezni Jezusa Nazarenskega, ki je še na križu svojim sovražni kom odpustil.

Toda od tistega časa, ko je Kristus za svoje sovražnike molil, pa do današnjega dne, leži dolga doba skoro 2000 let, in ta zgodovina je pisana s človeško krvjo, ki so jo večinoma prelili ali vsaj povzročili ravno isti, ki zatrjujejo, da so namestniki Nazarencana.

Kedo je povzročil krvave križarske vojne, kedno boje proti raznim verskim sektam v srednjem veku, kedno silovita preganjanja Judov, Mayrov, drugovercev ali brezvercov? Kedo je ustanovil inkvizicijo, ono strahovito napravo, katereje je zapadlo na tisoče in tisoče nedolžnih človeških žrtev?!

In tudi danes še je ves kristjanski svet pod orožjem, tudi danes še se izreajo in vzgojujejo kristjani proti kristjanom za moritve kot nekako roko delstvo, tudi danes še pridiguje cerkev svojim vernikom pokorščino napram trinogom, tudi ako ti smatrajo moritve za dolžnost.

Mi torej menimo, da kdor je proti narodnostnemu in plemenskem boju, moral bi biti umevno tudi proti vsem onim napravam, k te boje omogočajo in izpostavljajo ljudstvo nevarnosti, da zapadejo

novim mesarjenjem. Nikdar se še ni slišalo, da bi cerkev proklela militarizem in zločinsko politiko držav.

Nasprotno. Ko so ruski mogotci tirali svoje uboge podložnike v veliko mandžursko klavnico, dajala jim je cerkev na najsrამotnejši način potuho in jih podpirala v tem človekoljubnem delu. Z raznimi svetimi podobnicami v tornistri in "posvečenimi" amuleti na prsah so pobožni ruski vojaki korakali na veliko moritev. In moza, ki je desetletja povzdigoval svoj mogočni glas proti vsem takim moritvam, je cerkev izobčila in proklela.

In sredi kapitalistične družbe divjajoči razredni boj kaže nam ista grozodejstva.

Navidezno, — iz taktičnih ozirrov je cerkev sicer proti takim bojem; toda kakor hitro se delavec začne gibati, da se ubrani izsesavanja, je cerkev vedno na strani izkoriščevalcev, s čemur kaže, da ji je ljubezen do zatiračev le prazna fraza. Ista pomaga netiti ta boj in ne gane niti mazinca, da bi se te kričee razmere odpravile, po čemur teži delavstvo. Dokle: se ne odpravijo vse sedaj obstoječe krivice, ne bo konca temu boju. Treba je odpraviti le vzroke, in razburkani valovi se bodo pomirili sami od sebe.

Tudi razredno-zavedni delavec je proti razrednemu boju; on je proti nečloveškemu boju med posamezniki za vsakdajni kruh, proti boju skupnega delavstva z združenim kapitalizmom. Toda mi vemo, da se bo ta boj končal le z našo popolno zmago, ker se bojujemo za pravčno stvar, za odpravo krivic, za odpravo izkorščevanja, katerega se poslužuje kapitalizem v svrhu svojega obstanka. In ker nam je ta boj usiljen, je naša dolžnost, da se branimo.

Ni hotel poslušati.

Zaslужni angleški minister Josip Chamberlain je sedaj na smrtni postelji. Njegovi z. avniki in prijatelji so ga že dolgo nagovarjali, da bi opustil zdravju škodujoči način življenja in se poprijel telesnih vaj; toda on jih ni hotel poslušati. In tako je z nami vsemi: Vsi hočemo uživati slast tega življenja, zanašajoč se na prejšno zdravje in moč, — in to je vzrok, da nikdar ne poslušamo pametnih nasvetov, dokler ni že prepozno. Da ohranimo zdravje, je potrebno da se oziramo na svoj život in njega funkcije. Kakor hitro opazimo najmanjšo nerednost, sosebno zgubo spanja in slasti do jedil, spremen barve, pokrit jezik in delomrznost, — rabiti moramo takoj Trinerjevo zdravilno grenko vino, katero zabran nameravani napad na naše zdravje. Ono deluje točno in redno na želodec, prebavne organe in na pomnoževanje krvi in Vam zopet podeli lepo rudečo barvo.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josipu Trinerju, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Kje je

Andrej Spolek? — Pred 4 meseci bival je v Utahu, Co. l. Vsakdo, komur je njegovo sedajno b vališee znano, se prosí, da blagovoli to naznaniti spodaj podpislanemu, — ali pa se naj sam oglasi.

Anton Logar, Ravensdale, Wash., Box. 28

Zdravniki verujejo vanj.

V bolnicah in svoji zasebni praksi rabijo in priporočajo zdravniki (2)

DR. RICHTER-JEV ANCHOR PAIN EXPELLER

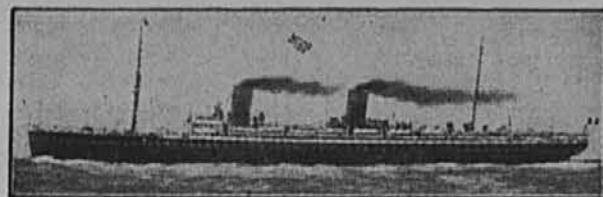
Dr. J. M. Thompson, 386 Clinton St., Brooklyn, N. Y., piše: Jaz sem v svoji praksi z Dr. Richterjevim Anchor Pain Expellerjem ozdravil bolnike od revmatizma v členkih, protina, in nevralgije na čudovit način, kar s tem vestno potriniem. 25c in 50c.

Pri vseh lekarnarjih F. Ad. Richter & Co. 125 Pearl st., New York

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

Francoska proga

Compagnie Generale Transatlantique
GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence 30.000 ton. La Lorraine 22.000 ton.
La Savoie 22.000 ton. La Touraine 15.000 ton.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 32 Broadway St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.
Pavl Sarié, agent na 216-17. cesta, St. Louis, Missouri.

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove po najnovejši modi in nizki cení.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave. blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave. Telefon Canal 476

Uradne ure: do 9. zjutraj od 1. do 2. in od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave: od 10-12 dopoldne in od 2-4 popoldne Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličien zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18. St., prodaja prevoznih listkov

ČEŠKA, SLOVANSKA BANKA.

Mepjuje tuj denar. iztirja glavnice in preskrbuje vrednostne listine po celim svetu sosebno pa v Avstro-Ogrski in Zdr. državah. Sestavlja plačilne in druge pravne listine. Izterjuje dedščine. Zastopstvo prekmorskih družb: Bremen Hamburg Rotterdam in frai coske črte.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18th Str. Chicago, Ill.

14. ulica vogal Blue Is. Ave.

Yondorf Bros

Najboljše obleke za primerne cene.....

Najboljše izbira možkih oblek in sukenj na zapadni strani,

Ena cena za vse. Možke obleke modnega kroja od

\$10.00 do \$28.00

Zimske suknje za možke najboljsega kroja

\$8.00; \$15.00 do \$25.00

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
669 Loomis St. Chicago, Ill.Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki."Glas Svobode" izide vsaki petek
a velja za AMERIKO:

za celo leto\$1.50

za pol leta 75c

ZA EVROPO:

za celo letokron 10

za pol letakron 5

Naslov za dopise in pošiljatve je

"Glas Svobode"

669 Loomis St. CHICAGO, ILL.

Dopisi.

Calumet, Mich., 28. septm

Naš veliki Don Juan, podomače Šulfovkin Luka, se je zdaj kar čez noč prelevil v velikega — učenjaka. S samozavestjo poklicanega evangelista in preroka se je povzpela na stališče kritkarja, in prvi predmet za to mu je — socializem. Father Luka je hkratu postal "veliki poznavatelj" socializma. Preštudiral je to "novo vero" od kraja do konca (Mariče se menda tudi razume na neke vrste socializem; kajti nedavno je rekla, da vsem Kranjcem — razun Klopčiča — na Calumetu gre — figa!), in v njegovih možganih, kateri so mu vsled prevelike "ljubezni" začeli zadnje čase že vodeneti, nabrala se je obilica otrobov, ki jih zadnja dva tedna veže po "Glasniku" pod pretevo: Glejte, ljubi farani, take so one socialistične zverine, ki mi hočejo odgriziti vse bodoče "lušne cajte" z mojim Marčetom!

No, Luka, s to klobaso že ne bo nič. Mi vemo od kod curlsja tvoje ogrevanje za socializem in s kakšnim namenom farbaš "grozno bodočnost" za katoliško cerkev. O nevarnosti prave katoliške vere, katero je učil Kristus, se tebi sanja ravno toliko, kot afrkanski gorili, ki nima razuma; pač pa ti vera služi kot dobrodošlo orodje proti onim, ki so ti potegnili krinko raz obraz. Ej, Luka, potegnili bi se rad iz blata moralne propadlosti, v katerem tičiš do grla; opral bi se rad in pokazal ljudem kot čist in nedolžen golobček — zato mi javkaš da veri poje mrtvaški zvonček. Poznamo duhovniške fraze: vera peša, vera je v nevarnosti itd. Tako kriče samo oni, kateri, oprtani z ogromnimi butarami črnih pregreh, padajo v propast... Kedo pa bolj ponižuje katoliško cerkev, kot ravno nemoralni duhovniki? Ali stem pospešujete verski čut? Ali ne veste, koliko slovenskih faranov v Calumetu se je že zaklelo, da ne gredo v cerkev, dokler ste Vi tu? Kdo je tega kriv? Ali ne Vi, ki v družbi one propadle Hrvatce delate največje pohujšanje vernemu ljudstvu?

"Što me briga!" — dejal bo Luka po vzoru svoje ljubice M. Š., na vsa ta očitanja. In res, ta mož ne pozna sramu; še celo ponosen je na svojega Maričeta (oh, tista kravja lepota!), in ko so jo nekoč pogumne slovenske žene sunile iz naše cerkve, jo je on (Klopčič) celo branil!

In naposled ona škofova preiskava! Zavedni calumetski Slovenci smo pričakovali, da bo vsaj škof nostopal pravično in našo cerkev očistil one nesnage, ki se je drži. — toda zmotili smo se. Škof Fr. Eis je vse lepo potlačil. Sicer pa škof še ni toliko kriv; eden drugi božji namestnik, kateri je s Klopčičem zbit v prijateljski obroč, j. pri škofovej preiskavi dne 19. sept. igral glavno vlogo, in po njegovih zaslugah je škof dobil v roke vse kaj drugega kakor pa resnično in dobesedno izpoved glavne priče. — Kaka sreča našega "fathra", da ima tako dobre kolege! Toda "fathri" naj se ne vesele prezgodaj. Vkratkem se zna nekaj zasukati, in Klopčičev "patnar" bo moral kašo,

katero je skuhal za druge, — sam požreti! In potem: Ojoj, Mariče! Resnicoljub.

Dostavek uredništva: G. Klopčiču se ne zdi vredno odgovarjati na naše članke, češ da smo — preplitvi! To nam očita v zadnji številki "Glasnika". Seveda tak rinoseros, kakor je Klopčič, ima predebelo kožo, da se ga ne morejo prijeti tudi najjasnejši dokazi. Takega zakrnega grešnika je treba pobiti s kolom, a še potem bo vse dokazovanje brezuspešno! Dokazi kaj oslu, če moreš!

Pueblo, Colo., 17. septm.

Tukajšni Slovenci ustanovili smo si pevsko društvo "Prešeren", in takoj pri ustanovnem zborovanju vpisalo se je dvanajst vrlih mlade ničev. Naj bi jih rojaki, ki ljubijo petje in plemenito zabavo, posnemali!

Sedaj pa še nekaj za smeh in kratek čas! Tukaj imamo nekega katoliškega pritlikavca, ki čuje na ime Janez Rojc ali pa bolj podomače: ta mali Janezek. Ta pijana žaba hodi po slovenskih gostilnah in venomer kvaka: "Cir! so rekli, da bo vsak oslepel, kdor bere list "Glas Svobode!" — Janezek, ali ne veš, da vsi, ki beremo "Gl. Svobode", smo zdravh oči, in da prav dobro vidimo! Ti, Cir!ov petolizec, ga ne čitaš, in zato si slep! Slepi boš, dokler boš lazil za Cir!om in si ne naročiš "Glas Svobode". Kakor hitro to storiš, odloži boš lahko svoje naočnike in govori se bo lahko s Teboj, ker boš videl, spoznaval in postaneš bolj pameten, kakor si zdaj. Za sedaj je pa boljše, da držiš jezik za zobmi, ker le neumnosti blebečeš. Vi-diš, Tvoj gospod Cir!, pa čita "Glas Svobode", zato je bolj pameten kot si Ti! Ne vem sicer, če je naročen nanj, ali videl sem ga pri njem. Svetujem rojakom, naj ne hodijo v farovž, da ne bodo oisepili. Tudi hudča se jim je bati. Kajti Cir! je nekoč rekel, da biva pod tisto streho hudič, kamor prihaja "Glas Svobode". Zatorej, rojaki, varujte se farovž, ker v njem je hudič!

Z bratskim pozdravom na vse čitatele "Glas Svobode".

Častlec svobode.

Stippville, Kans., 27. septm.

Vojske vsepovsod! Komaj se je končala rusko-japonska, že so se pričele druge, in na Kubi se nam tudi obeta. A največja vojska prtraja po slovenskih farovžih v Ameriki. Ta vojska se vrši vedno, če ne med župnikom in njegovo kuharico, pa med farani in župnikom! Sedajni boj v Calumetu je zanimiv in značilen za gnjilobo, ki se nahaja po katoliških farovžih, v nekaterih bolj očito, v drugih bolj naskrivoma.

Duhovni gospodje so povsod vladodželjni, pa naj si bo že na Kranjskem ali v Ameriki, in strokovnjaški zdražbarji. Povsod, kjer so farani poprej živeli v miru in zadovoljnosti, nastal je nemir, sovraštvo in zahrbtnost, kakor hitro se je med miroljubnimi ljudmi vgnjezdil kak žegnani petelinček.

Hvala Bogu, da je naš dosedaj še obvaroval pred to kugo v osebi kakega slovenskega farja kot svojega brezvestnega agenta!

Ljudje so tako neumni, da, če kakšen far kaj zakrivi, mu tega ne bodo šteli v zlo, ampak pobožno zavijejo oči, rekoč: "Gospod že vejo, kaj delajo, — saj so žegnani!" Če pa kdo izmed "navadnih" ljudi zakrivi le najmanjšo stvarco, tedaj pa ravno tisti ljudje upijejo o grozni lumpariji, vsled katere bo vse hudič uzeli! — Tudi to je res, "da gospod vejo, kaj delajo" — na svojo bszgo ne bodo pozabili nikoli!

Ljudje pa so tega sami krivi, ker se prostovoljno podajajo pod duhovniško strahovlado. Mnoge je takih, ki bi najraje kar vedno čepeli v spovednici, ki je duhovniku najizbornejše sredstvo, da vzdrž nadvlado nad ljudmi. In ker se duhovniki čutijo gospodarje, so ošabni. Ako bi bil jaz s svetim oljem namazan in smel črno suktnjo nositi ter v spovednici sedeti, bi takim vsiljivim ljudem računal vsako snoved \$25. Potem bi se že odvadili.

Sicer pa te naše črnosuknarje ne smemo preveč ostro soditi. Saj je večina takih, ki so orožnikom v starem kraju pete odnesli!

X.

Cleveland, O., 2. oktobra.

Katoliški Slovenci v tukajšnjem mestu se neprestano gibljejo ter si na vso moč prizadevajo, pokazati se vsaj na zunan "vrle" katoličane. Kar je "Glas Svobode" pred kratkem v dopisu priobčil o črnem generalu in njegovem sebičnem boju zoper nadutega župnika, je vse do pičice res, in naš Tonček se je ču hudo zadetega. Da pa pokažemo vso propalost farških kimoveev (po farovžu je Tonetu najbolj žal!), povemo, da znajo zaupnost faranov na vse strani zlorabljeni.

Naš Tone je nekaj pobiral podpise na prošnji, ki se predloži škofu, za odstranitev Hrbarja. Toda s svojo prošnjo je propadel, in njegovi nameni se niso uresničili. Tone se rad pobaha, češ: to je armada, ki mi sledi na povelje brez ugovora! A danes te armade nima več. Izneverili so se mu vsi nekdanji zvesti vojščaki, ko so sprevideli, da ves boj velja le njegovi "katoliški" osvetaželjnosti. Zato si je pomagal drugače: — vsedel se je na svojega suhega kljuseta, Vrhniškega Jožeta, ter z velikim truščem jahal v Ljubljano ter tamkaj hri navsko zatrjeval: "Tu so podpisali faranov, ki želé poleg častitega spoda Rev. Hribarja še enega al dva velečastita gospoda duhovna." — To je torej delo Tonetovo! Tu se vidi, kako nesramen je v vsem svojem "katoliškem" početju! Njegov namen je tudi tukaj, odstraniti neljubega mu Hribarja in na to mesto postaviti drugega. Sicer pa nabrani podpis, stari že nad leto dni, zgube veljavo, ker so se razmere temeljito spremenile.

Ves srečen je bil dični Tone Grdogled pl. Grdojlob, ko je po tolikem času zopet enkrat užival rajsko veselje in s priljubljenim peharčkom pobiral mladare na Collinwoodski cerkveni slavnosti! Mi smo mu od srca privoščili to nebeško srečo, da se do sitedga naučije na ptujent ognjišču tega, kar mu je na lastnem ognjišču zabranjeno.

"Nova Domovina" pisala je obširno pismo na naslov III. katoliškega shoda v Ljubljani. Točila je krokoziške solze, da ni toliko srečna, da bi se udeležila pomembne.

Dalje na 8. strani.

ROJAKI OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA NAS!

Ako mi naznanjamo po časopisih, da smo zmožni ozdraviti vse tajne bolezni mož in žensk, storimo to le zato in edino s tem namenom, da one osebe, ki imajo bolezen, katero mi z največjo izurjenostjo in spretnostjo ozdravimo, lahko vedo kam naj gredo, da bodo ozdravile. Mi vabimo rojake k nam, in resno želimo pomagati našim bolnim rojakom. Že nad 25 let smo zdravili vse tajne bolezni mož. Celo življenje smo zdravili bolezni in lahko s ponosom rečemo, da ni bolezni, da bi jo mi ne ozdravili. Mi trdimo, da lahko ozdravimo vse tajne bolezni mož in žensk, kajti to so edine bolezni, katere mi zdravimo.

Naš zavod je najstarejši kar jih je v Zdr. državah. Mi smo dovršili višje šole v Evropi in pride mo iz Vaših krajev. T raj rojaki, ako imate kako bolezen izmed onih katere so imenovane spodaj, ne pomišljajte niti trenutek, temveč obrnite se takoj do nas, in razložite nam v vašem materinem jeziku svoje bolečine in nadloge. Mi vam bodemo pomagali v najkrajšem času. Bodite previdni! Oglasite se pri nas, predno se obrnete do kakega drugega zdravnika.

Zastrupljenje krvi, krč, božjastnost, slaboumnost, zguba moških moči, vse bolezni v želodecu in na jetrih, bolezni v hrbtu in sploh vse tajne bolezni pri moških in ženskah. Preiščemo zastoj in damo tudi nasvete brezplačno.

Uradne ure od 9—5 ob delavnikih, 7—9 zvečer vsak dan. Ob nedeljah od 10—2.

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

DR. DRILL, slovenski zdravnik, s katerim se lahko pogovorite.

703 Penn Ave., 2 nadstropje, Pittsburg, Pa.

Ako se ne morete oglašiti osebno pri nas, pišite nam. Mi vas tudi lahko pismeno ozdravimo. Opišite vaše bolezni v vašem materinem jeziku; pristavite tudi, kako dolgo ste bolni in koliko ste stari ter naredite pismu naslov:

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

703 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

Slovincem in bratom Hrvatom v Chicagi naznanjam, da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in tako svojim cc. gostom pripravil najboljše zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpolago najboljše pijače, unijske smodke in prost prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro došli! Priporočam se vsem v obilen poset.

Frank Mladič,

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

\$6.00 SEST DOLARJEV

je sedajna vrednost

1 DELNICE PAROBRODNEGA DRUŠTVA

American Navigation Company.

Kdor želi delnice kupiti še prej, predno cena istim zopet poskoči, naj takoj odpošlje naročilni listek in denar na

American Navigation Company

108 Greenwich Street,
NEW YORK CITY.

Vsaka delnica je popolnoma plačana in ni treba nikakega poznejšega doplačila.

Naročilni listek

(Incorporated under the laws of the State of Maine)

American Navigation Company

FRANK ZOTTI, PRESIDENT.

[Inkorporirana po državnih zakonih z glavnico \$2.000.000, od katerih je že \$1.500.000 uplačanih.]

108 Greenwich Street, New York.

Cenjeni gospod!

S tem naročilnim listkom delnice družbe "American Navigation Co" ter Vam zajedno pošljem znesek \$..... kot plačila za delnice, kateri mi blagosvolite vposlati takoj.

Razume se, da mi morate ako prekoračijo določeno vrednost imenovane glavnice, povrniti vposlano svoto v celnem znesku.

Ime

Ulica in št.

Mesto in država

Dne.....190....

Ceki, menice (trate) in poštna nakaznice naj se pošiljajo direktno na:

American Navigation Co., 108 Greenwich St. New York.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Tajnik: MARTIN KONDA, 669 Loomis St., Chicago, Ill.
 Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.
 Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South. Chicago, Ill.
 Nadzor-
 niški: DAN. BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 1411 Clarence Ave. Chicago, Ill.
 MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Pomožni
 odbor: MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 9002 Strand St. So. Chicago, Ill.
 Bolniški
 odbor: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.
 JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.
 MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

Osrednji odbor S. N. P. Jednote ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vsa društva, ki imajo vprašanja do pobora, da pravočasno dopošljejo svoje dopise jednotnemu tajniku.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljatve pa blagajniku Frank Klobučarju.

Resitelji ameriškanskih Slovencev.

(Nadaljevanje iz 1. strani.)

obešajo na veliki zvon: "Slov. socijalna zveza v Ameriki ni zasebno podjetje" — vse to pa z namenom, da si gospodje utrdijo najprej stališče, da postanejo popularni, da si pridobijo potrebno zaupanje, da jih bo svet smatral za nesebične, kadar pa se bodo čutili dovolj trdne v sedlu, potem si bodo znali, že sami naprej pomagati; le na noge naj jih drugi spravijo!

Ti ljudje govorijo o vsem: o filozofiji, literaturi, morali, karakterju, kulturi itd. — Naj nam vendar te pojme poprej definirajo, ti učeni gospodje; mi tepci tega ne razumemo! — Pojdite se solit s svojimi neslanimi "učeni teza mi"! Svoje plitvo znanje zakrivajo z visokodonečimi, oguljenimi frazami, ker jim je le za trenutni uč nek, in ker hočejo javnosti pokazati, kako da so učeni! V ten oziru je jako značilno to, kar sem pred par dnevi slišal od nekega znanca. Ta znanec je videl g. Petriča, da pobira iz besednjaka razne latinske besede in reke, in ko ga je uprašal, čemu to, mu je Petrič odgovoril: "To delamo zato, da bodo ljudje mislili, da smo bogve kako kunišni, in da si stem pridobimo upliv!" — Komentarja ni treba! No, morda jih še pokličejo na bodočo slovensko univerzo v Ljubljano za profesorje! Povsod se štulijo v ospredje, zabavljajo čez druge, da pridejo na krmilo sami, in s hudobno aroganco kritizirajo vse ti vneti "resnico- in pravica- ljubei", — le gujlobe v svojem lastnem taboru ne vidijo! Gnóthi sauton! — pobojšaj sam sebe poprej in izderi bruno iz lastnega očesa, potem se še le nad drugimi zadiraj!

"Glas Svobode" je privatno podjetje, res. Toda ali je raditega dražji nego so drugi listi, ki niso zasebna lastnina? Raditega ni nič boljše in nič slabše kakor listi, "ki so lastnina vseh", in tudi naročniki niso ne na slabšem ne na boljšem. Čemu potem varate javnost?

Kedo more g. Kondi očitati ne pošteno manipulacijo? Ali ne vrsi kot tajnik Jednote vedno svoje dolžnosti vestno? Kazati ga hočete javnosti le Vi kot sleparja, kar se trudite od vsega početka, in to z blagim namenom, da zasedete Vi sčasoma njegovo mesto. Vsa Vaša strastna gonja proti listu "Glas Svobode" in g. Kondi torej ni druga nego črna, kramarska zavist. O tem se vsak lahko prepriča, kdor je prebral dosedajne številke "Proletarca". Kolikokrat so gospodje v svojem listu že izjavili, da nas bodo odslej pustili pri miru. "Češ s takimi ljudmi, — s sleparji, se ne polemizira, ampak se jih prezira." A žilca jim tega ne dá! Umavno, kedo bo potem trosil laži o "sleparjih obrekovalcih" itd.

V "taktičnih potezah" sta si Zavrtnik in dr. Šušteršič v Ljubljani, — ta veliki ljudski prijatelj, kojega radikalno-socijalna struna tudi vedno brenči v najvabljivejših melodijah, in ki je "najponižnejši sin edinozveličavne svete katoliški cer-

kve" — a se mu je vkljub temu dokazalo, da je ožindran, — ta dva "velika ljudska prijatelja" sta si torej v marsičem podobna kakor krajcar krajcarju, zlasti v "svetem navdušenju", da "rešita ubogi narod sleparjev in drugih škodljivcev"! Prvotni blesk teh dveh krajcarjev je v teku časa sicer nekoliko že zatemnel, kar pa ni čuda, ko romana čez toliko in toliko "umazanih" rok — toda navzlic otemnelemu blesku imata za marsikatero otroko še veljavo, — čeravno je to ponarejen denar!

Prepričani smo, da bi dr. Šušteršič, ako bi zvedel za Zavrtnika in spoznal njegove izredne talente, istega takoj pridobil kot kompanjona, da bi mu pomagal v njegovem težavnem poslu pri "nesebičnem osrečevanju in vzgoji" slovenskega ljudstva. Saj dela bi bilo zanj dovolj. Na Kranjskem imajo neštivilno posojilnic in raznih drugih gospodarskih zadrug, ki so vse "na širši podlagi", lastnina vseh, ne pa zasebno podjetje, kakor je n. pr. "Glas Svobode". Tudi bogata "Ljudska posojilnica" ali "Vzajemno podporno društvo", ki si računata najvišje obresti od danih posojil in je zadnje menovano društvo tudi v kazenski preiskavi radi nesramnega oderuštva, — sta ustanovljeni na zadrugi podlagi, v "korist in blago naroda", — kakor zatrjujejo katoliški osrečevalci. Istotako razne zadruge po deželi. Kakšno korist pa imajo zadrugi od tega? To, da morajo plačevati visoke obresti od posojil, da se jih na razne načine skubi, in da morajo globoko v lasten žep posegati pri — brezštevilih bankerotih! Nasprično pa je veliki socijalist in ljudski prijatelj dr. Šušteršič — mimogredé omenjeno tudi načelnik "Ljudske posojilnice" in raznih drugih podjetij "na širši podlagi", — postal v teku časa tak revež, da si kupuje graščine po Kranjskem in Štajerskem.

To bi bilo za Zavrtnika torej jako hvaležno polje za njegovo plodno delovanje, primerno njegovim talentom! Seve, vse v večji blagor ljudstva, katerega "nesebično ljubi"! Tukaj v Ameriki pa se, žal, njegovi talenti ne morejo nič kaj posebno razviti, in sicer zato ne, ker smo po njegovem mnenju vsi nerazsodni tepci, kojih duh ne more poleteti v višje sfere, v kakoršnih se nahaja on, — in raditega nas "suverensko prezira", obljubujoč nam — pasji bič!!!

Upamo, da bodo Zavrtnikova "vzvišena" načela, za katera "mi bizantinci n' mamo smisla", ker smo "duševno preomejeni", — polagoma začeli spoznavati tudi naši rojaki. —

To so razlogi, vsled katerih se mi in z nami še mnogo drugih ne moremo ogrevati za rokovnjaško bratoljubje našh Zavrtnikov, kojih navidezna modrost in visokodoneče, priučene, tupatam pohrane navadne fraze brez globočjega umevanja, nam nočejo imponirati. Njih vota, učenost utegne imeti kak učinek le na politične otročaje.

Torej le bruhajte še nadalje strup, kajti končno bodete vendarle poginili v lastnem blatu.

POROČNE SLIKE

izdeluje v najlepših pozicijah. Vsaka pedeta je lepo in naravno zgotovljena. Vsakovrstne družinske in društvene slike v poljubni velikosti za nizko ceno. Tudi povečuje manjše slike v naravno velikost

Wilke

The Reliable Photograph.

391—393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. CHICAGO, ILL.

ESTABLISH 1883

PHONE CANAL 287

MOČNO BLAGO.

Najbrže, da ste videli že kako oznanilo in si predstavljali, kako po ceni se blago dobi. Ali se spominjate, kako slabo blago ste dobili in si sami sebi rekli: "Nikoli več tam ničesar ne kupim". Večina nas ima tako skušnjo, in če je vi niste imeli, štejte se srečnim. Mnogokrat vidite take predmete oznamovane in tako lepo popisane, da se vam priljubijo in si jih hočete nabaviti. Grete in si jih ogledate in najdete, da niso niti polovice one vrednosti ali kakovosti kakor opisano. To je glavni vzrok, da mi ne navajamo naših cen po oglaših. Nekatere prodajalne trde, da cena tega ali onega predmeta je za polovico znižana. Mi tega ne storimo, kajti vsakdo vé, da nekaj dobička moramo imeti, ker sicer ne bi mogli eksistirati. Naša trgovina obstoji vže 15 do 20 let in to dokazuje, da zadovoljimo ljudstvo. Pridite k nam in si ogledajte blago in ceno. V zalogi imamo najlepšo vrsto oblek, slaminov, klobukov, letna spodnje obleke itd.

Pridite in ogledajte si naše vzorce za možke obleke.

Pozor!

Slovenci.

Pozor!

"Salon" z MODERNIM REGLJISČEM

Sveže pivo v sodčkih in Lutolkah in druge raznovrstne naravne pijače — najboljšie in najfinejše unijske smodke. Potniki dobe čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovincem in drugim Slovanom se priporoča

Martin Potokar, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Slika predočuje zlato damsko uro (Gold filled.) JAMCI SE ZA 20 LET.

V naravni velikosti slike.

Kolesovje je najboljši ameriški izdelek

Elgin ali Waltham. \$14.00

Te vrste ura stane le \$14.00

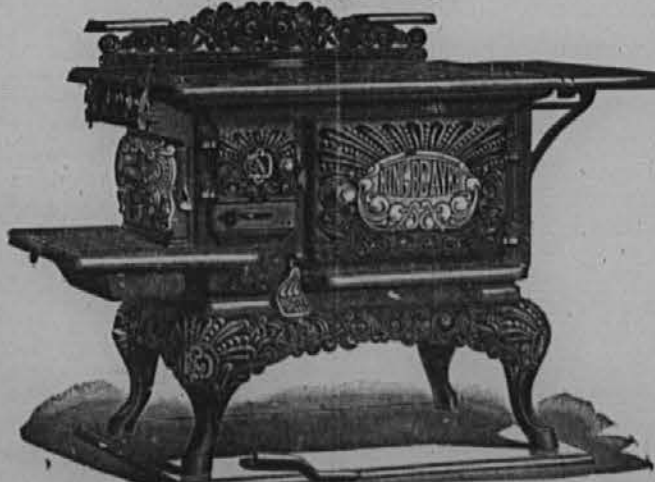
V obilo naročbo se priporoča vsem Slovincem in Hrvatom dobro znani

Jacob Stonich,

72 E. Madison St.
Chicago, Ill.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peč in pohištvo pri

NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

Zastonj dobite.

Veliko sliko, ako naročite dvanajst kabinetnih slik, pri fotografu

Dobro delo, zmerne cene.

MODERNI FOTOGRAFIČNI ATELIJE

L. Hagendorff.

Vogal Reed in Oregon ul. V MILWAUKEE, WIS.

Znižane cene za poročne slike.

STARA IN IZKUŠENA CUNARD LINE

ustanovljena leta 1840.

PREVAŽA LJUDI IN BLAGO ČEZ OCEAN GIBELALTAR, GENOVA, NAEPEL ITO.

LEPI, VELIKI IN NOVI

PARNIKI NA DVA VIJAKA

"CARPATHIA" 13,600 ton.

"SLAVONIA" 10,600 ton.

"PANNONIA" 10,600 ton.

"ULTONIA" 10,400 ton.

Iz New Yorka odplujejo

NARAVNOST V ITALIJO.

Obrnite se do naših zastopnikov kateri Vam dajo potrebna navdila o cenah in času kedaj parniki odplujejo.

Se iščejo agentje!

F. G. WHITING, ravnatelj,
67 Dearborn Str. CHICAGO.

P. Schoenhofen Brg. Co's.

Najboljše pivo je

Edelweiss

Se prodaja povsod.

Phone Canal 9 Chicago, Ill.

Edward Pauch

gostilničar

663 Blue Island Avenue

CHICAGO, ILL.

MATIJA KIRAR

GOSTILNIČAR

v Kenosha, Wis., 432 Middle St.

Se priporoča rojakem za obisk

Toči dobro in sveže pivo, naravno vino in pristno žganje.

Izvrstne smodke.

TELEFON ŠTEV. 777

HUSPOSKA BRATJE. Slovenski fotografični atelije

mej Slovenci dobro znan. Izdeluje najlepše slike različnih velikosti po najnižjih cenah.

1841 Euclid Ave.

CLEVELAND, O.

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

VESTI IZ STARE DOMOVINE IN iz jugoslovanskih pokrajin.

Zrtve poklica.

Ko se je vozil prestolonaslednik preko Dvače in Pulja v Dalmacijo na manevre, je bila proga gosto zastražena po orožnikih. Tako tudi, ko se je vračal dvorni vlak v temi in viharni noči. Lahko bi se v naprej z gotovostjo prorokovalo, da mora priti do nesreč na progi južne železnice, kjer vozi toliko vlakov. In res so bili povoženi trije orožniki, eden na progi Divača-Pulj, drugi pri Brezovici, tretji pri Zidašem mostu. Kako je pri teh nesrečah bilo, podrobnosti niso znane. Le toliko se ve, da je trajala služba 6 ur v jesenskem vlažnem mrazu. Tri mlada življenja so nesrečna zato, da se je eden "varnejše" vozil!

Austrija rešena!

Ker je sovražil cesarsko pesem, je brambovski nadporočnik Hentz v Sobotki pred svojo smrtjo zahteval, naj ga ne pokopljejo z vojaškimi častmi. Polkovnik, ki je ugodil njegovo zadnji želji, je prišel v preiskavo.

Državni zbor

se je v svoji prvi seji bavil z neko vojaško afero. Vojaški zdravnik ni hotel nekemu vojaku priznati, da je res bolan, čeravno je več civilnih zdravnikov izjavilo, da je mož nespodoben za vojaške muke. Zmerjali so ga, da se hlini. Ko je o tem izvedel poslanec Hofer, je z zdravniškim spričevalom hotel priti do polkovnika. Ta pa ga niti vsprejeti ni hotel, ampak ga pustil čakati ob stranišču in mu po adjutanturo sporočil zanikajoč odgovor. Poslanec je spravljal stvar v poslansko zbornico in vsi so mu pritrjevali v teni, da je bilo vedenje polkovnika napram poslancu, ki je poklcan, da varuje ljudi nasilstev in krivic, surovo. Vsprejel se je soglasno sklep, da se od vlade zahteva kaznovanje zdravnika in polkovnika.

Proti podražanju mesa.

Zveza nižjeavstrijskih mesarjev je pozvala vlado, naj takoj odpre meje za uvoz živine iz Srbije, ker domači živinorejci tako dvigajo cene živini, da srednji stanovci ne morejo uživati mesa.

Ljubici odgriznil pol ušesa.

Simon Sotonića iz Batinjana na Hrvatskem se je nekaj sporekel s svojo ljubico Cvijeto Valentić in ker je bil nekoliko pijan, ji je odgriznil gornji del levega ušesa. Pred sodiščem je trdil, da je to storil v ljubezenskem navdušenju. Obsojen je bil na 20 K odškodnine. Poškodovana Cvijeta je priznala, da odgriznjeno uho ni vredno več nego 20 K, zato se ni pritožila.

Na kol se je zabolja

v Boču pri Lučanah kmetica Amalija Dreisinger, ki je padla s češnje. Ker ni bilo nikogar doma, visela je prebodena celo uro na kolu, dokler se ni zlomil. Kmalu potem je nesrečnica umrla.

Električni promet na progi Celovec-Gorica.

Kakor poročajo, se vršijo pripravke za izkoriščenje vodnih sil iz Save in Radovne na Gorenjskem v svrhu, da se pride do električnega prometa med Celovcem in Gorico. Stala bi taka naprava okoli 15 milijonov K. Ta moč bi mogla gnati na dan 60 vlakov.

Volilna reforma.

Odslek za volilno reformo nadaljuje svoje delo in je sklenil med drugim dve zanimivi točki bodočega volilnega reda: Najprej, da se bo volilo po vsi državi in po vseli občini na en in isti dan, da ne bo izid volitev v enem kraju vplival na volitve drugod, in da bo vsaka občina volilna.

Radi ponarejenega denarja prijet.
V četrtek, dne 20. t. m. se v Skočjanu pri Mokronogu prijeli kmeta, ki je na sejmu pri kupčiji s prešči izdal štiri ponarejene bankovce po 20 K. Prijela ga je žandarmerija ter našla okoli 35 komadov ponarejenega denarja pri njem. Kmet je doma z Dobrove pri Žužemberku. Pripeljali so ga uklenjenega v Mo-

kronog in od tu na njegov dom, kjer so našli še velik kup ponarejenih bankovcev. Kmet trdi, da je našel ves denar v mrvi na podu, kar pa seveda ni verjetno, zlasti ker si je pri zagovoru opetovano nasprotoval. Kmet se piše Martin Germ. Mož je sedaj v zaporu v Mokronogu. Preiskava bo dognala, od kod je dobil ta ponarejeni denar. V Trebnjem tudi kroži več ponarejenega denarja. Falzifikati so zelo spretno narejeni, samo na amoretu in na preveč črno natisnjeni številki serije se lahko spozna, da je bankovec ponarejen. Ponarejen denar izvira brzkone iz Amerike in je mogoče, da kroži tudi izven Dolenske.

Železniška nesreča.

Med Porečem in med Krivo vrbo na Koroškem je dne 17. sept. vlak št. 17 trčil z vlakom št. 18 in sicer s tako silo, da je bilo mnogo vagonov razbitih in je ponesrečilo devet oseb. Trije potniki, med njimi en duhovnik, so bili ubiti, šest oseb je težko ranjenih. Promet se izvršuje na ta način, da prestopajo potniki iz vlaka v vlak. Vzrok nesreči je to, da je vlak št. 17 zgodaj zapustil Poreč

Enketa o ustanovitvi osrednje za družne blagajne

se je pričela dne 19. t. m. na Dunaju pod predsedstvom finančnega ministra Korytowskega, ki je povedal, da se je že pred 15 leti sprožila misel o ustanovitvi drž. združne banke. Vladni namen je zdaj, da prikljopi delovanje novega zavoda na vsem polju združništva v posameznih deželah. Nova naprava ne bo izpodrinila obstoječe organizacije, ampak ji bo stopila na čelo. Država bo finančno podprala to banko ter delala na ureditev kreditne organizacije pri združništvu. Predvsem se mora urediti osebni kredit maloobrnega in kmetijskega stanu, s tem pa zlasti v vzhodnih deželah monarhije spodbopati odušstvo v združništvu. Pristop k tej blagajni bo popolnoma prostovoljen.

Idrijski rudniški erar

skopari tam, kjer bi to najmanj smelo biti, pri zdravniški pomoči svojemu delavstvu. V tem oziru so pritožbe na dnevnem redu in čujejo se naravnost nečuvne stvari. Znano je, da imajo rudniški zdravniki najtežje stališče; če zapišejo delavcu količnik dražje zdravilo, pa se morajo zagovarjati pri rudniškem ravnateljstvu, ki bi najraje videlo, da bi se delavstvo zdravilo s pobarvano vodo. Delavstvu se dalje nočejo izdajati nakaznice za bolnišnico. Neki rudar je bil pri specialistu za očesne bolezni, dr. Bocku v Ljubljani, in ta ga je priporočil za vzprejem v bolnišnico, a okrožni zdravnik, ki nadomestuje rudniškega zdravnika, mu v Idriji ni hotel izdati potrebne nakaznice. Ako že rudniško ravnateljstvo ne pozna svoje dolžnosti napram svojemu delavcu, naj vsaj zdravniki brez ozira na zgoraj postopajo človekoljubno z bolnim delavstvom.

NAZVANJE SLOVENCEM.

Cenjeni gosp. Dr. E. C. Collins
New York.

Jaz Frank Štrajnar se Vam srčno zahvaljujem, za Vaša zdravila, ker moj sinček je ozdravil po Vaših zdravilih, katero smo rabili po Vašem naročilu. Zato se Vam še enkrat lepo zahvalim ter ostanim Vaš iskreni prijatelj.

Frank Štrajnar,
Box 39 Lock No 3, Pa

NAZVANILLO.

Podpisani naznanjam rojakom po Ameriki, da sem pripravil vsakomur, ki bi se hotel naseliti na kmetije, posredovati brezplačno. Pročlajam zemljišča od 10 do 50 tolarjev (acer). Tudi dajem zemljišča v najem. Nadalje, ako si kedo izbere (homestead) 160 acers, pripravljen sem mu pomagati kakor sem rekel brezplačno.

V vaših tozilevni informacijah obrnite se zaupno na
M. P. Pazderic
P.O. Box 192 Larimore, N. Dak.

Kedo vam zamore pomagati.

Ako ste bolni, slabi ali v nevolji?

Na svaki način samo onl zdravnik, kateremu so dobro znane vse človeške bolezni, trpljenja in slabosti!

ROJAKI! Pazite komu poverite zdravljenje Vaših boleznij!

Kajti v Vašem zdravju obvisi Vaša prihodnost, kakor tudi Vaše družine, Vaših malih in dragih, za katere se mučite in delate. Zato raj rojaki, ako Vam je potreba nasveta ali zdravniške pomoči, vedite, da je naš stari, izkušeni in po celem svetu znani in slavni:

Dr. E. C. COLLINS Medical Institute,

edini, kateri zamore in kateri garantira, da Vas zagotovo ozdravi od katere koli akutne, kronične ali zastarele bolezni kakor: bolezni na plučah, prslih, želodcu, črevah, ledvicah, jetrah, melurju, kakor tudi vse bolezni v trebušni votlini, bolezni v grlu, nosu, glavi, nervoznost, živčne bolezni, prehudo utripanje in boleznii arca, katar, prehlajenje, naduho, bronhialni, pljučni in prsni kašelj, bluvanje krvi, mrzlico, vročino, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, revmatizem, giht, trganje in bolečine v križu, rokah, nogah, ledjih in boku, zlato žilo (hemeroide), grizo ali preliv, nečisto in pokvarjeno kri, oteklo nogo in telo, vodenico, božjast, slabosti pri spolnem obćevanju, polucijo, nasledke onanije (samoizrabljanja), šumenje in tok iz ušes, oglušenje, vse bolezni na očeh, izpadanje las, luske ali prh na glavi, srbenje, lisaje mazolje, ture, hraste in rane, vse ženske bolezni na notranjih organih, neurastenični glavobolj, neredno mesečno čišćenje, belj tok, bolezni na maternini t. d., kakor tudi vse ostale notranje in zunanje bolezni. On je prvi in edini, kateri ozdravi jetiko in Sifilis kakor tudi vse

tajne spolne bolezni moške in ženske.

POZOR! Zakaj drugi zdravniki ali zdravniški zavodi nimajo pismenih zahval ali slik od ozdravljenih bolnikov! **Odgovor!** Zato ker niso nikogar ozdravili — potem je popolnoma naravno, da se jim ljudje ne zahvaljujejo.

Tu donášamo par slik onih bolnikov katere je naš slavni Dr. E. C. COLLINS, M. I., v zadujem času popolnoma im do kraja ozdravil.

Ozdravljen: bolezni v prslih, težkega dihanja in slabosti.

VLADIMIR S. JOVANOVIČ,
New Albany, Ind.

Ozdravljen: bolečin v križu in reumatizma v rokah in nogah.
JOZO PERNAR,
Box 212, Richmond, W. Va.

Ozdravljena: težke prsne bolezni in reumatizma v križu in ledjih.
TEREZIJA KUMOR,
1013 Commercial Ave., Chicago, Ill.

Ozdravljen: Rheumatizma in stiščenja melurja.
BOŽO DOBRAŠ, Box 51 Boston, N.Y.

Ozdravljen: Dispepsije in želodčnega katarja.
MILOŠ LAVRNIC,
A. V. S. Co., Leadville, Colo.

Ozdravljen: prebadanja v rebrih.
MARKO TRBOVIČ,
27 River Bank, Kansas City, Kans.

Ozdravljena: bolezni v prslih, želodčnega katarja, težkega dihanja in bolezni srca.

MICHALINA MOKRAWIČKA,
45—5th Street, Passaic, N. J.

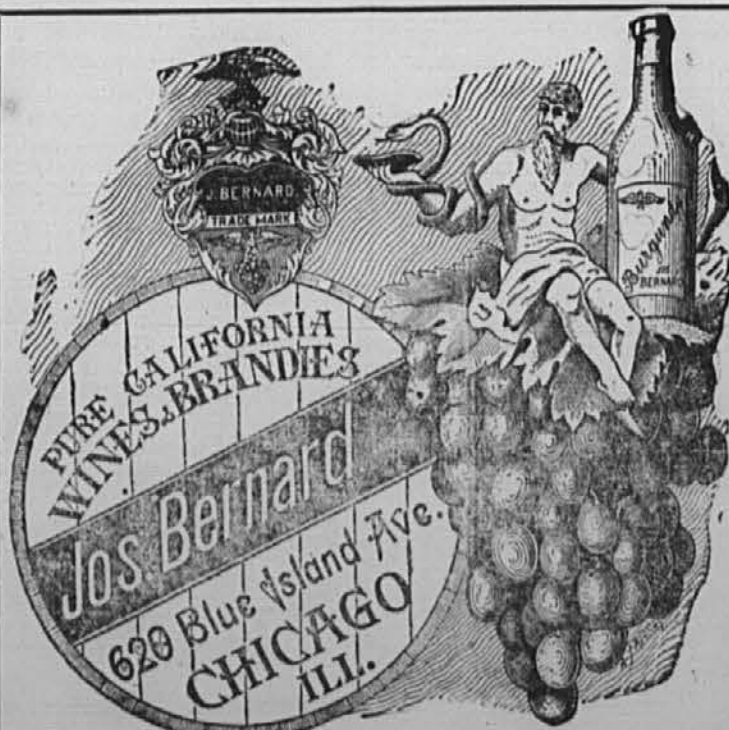
Imamo še na stotine drugih pismenih zahval od ozdravljenih bolnikov, katerih pa radi pomanjkanja prestora nemoremo vsih nasukrat objaviti. — Zato raj rojaki Sloveni! Po dno so obrnete na kakoga zdravnika ali zdravniški zavod — prašajte nas za — ako ste bolni, slabi ali nemočni — ali ako Vas drugi zdravniki niso mogli ozdraviti, — tisto je brez vsega gašca novna in opisto Vašo bolezen v svojem materinem jeziku — pišite koliko ste stari — koliko je ne tega bolezni ter vse glavne znake bolezni. Ako Vam bolezni popolnoma znana, pišite po knjigo Zdravje katero dobite zastoj, ako pisnu priložite nekoliko poštnih znamk za poštnino. — Pisma naslavljajte na slediči naslov:

DR. E. C. COLLINS MEDICAL INSTITUTE,

140 WEST 34th ST., NEW YORK, N. Y.

potem smete z mirno dušo biti prepričani Vašega popolnega ozdravljenja.

Kadar bolni ne morejo priti v ta zavod, je isti odprt vsaki dan od 10 predpoldne do 5 popoldne, — ob nedeljah in praznikih od 10 do 1.

Edina vinarna, ki toči najboljšo kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljico. Vsi dobro došli!

Vsem rojakom priporočam svojo fino urejeno

GOSTILNO

na 257 - 1st Ave, Milwaukee, Wis.

Postrežba točna in solidna. Vsak potujoči Slovenec dobro došel.
C. HOFBAUER.

MATIJA ERKLAVEC.

— 624 So. Centre Ave. —

Edini slovenski krojač v Chicagi naznanja slav. občinstvu, da ima sedaj veliko zalogo vsakovrstnega blaga v izdelovanje novih oblek kakor tudi v popravu starih vse po zmerno nizkih cenah
CHICAGO, ILL.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.
82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Nazdar rojaki!

Slovenec in drugim bratom Slovanom priporočava svoj lepo urejeni

Saloon

Točiva vedno sveže pivo in priatne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago. Za obilen poset se priporočava

brata Košiček

590 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Cemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pušči si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

Preobrat v zdravništvu.

Vsak bolnik bodi od blizu ali od daleč, ako se obrne na nov, velik, **UNIVERSAL MEDICAL INSTITUTE** v New Yorku, zadobi znova svoje zdravje.

Vsak dan dospe več sto zahval!

Berite, strmite!

Gospod profesor!

Tem potem se Vam javno zahvaljujem gospod profesor, strokovnjak **Universal Medical Institute** v New Yorku, ker ste me ozdravili, prsne bolezni, kronične bolezni v dušniku, zapiranja, splošne oslabelosti, kašlja, potenja po noči, lomankanje teka, bolezni na maternici, belega toka; ter me je zdravilo 6 zdravnikov, kateri so vsi rekli, da se moram operaciji podvreči. Ali ozdravela sem tekom enega meseca, ter se še enkrat gospod profesor za ozdravljenje zahvaljujem in Vas toplo priporočam vsem slovenskim ženam, ktere so bolne, da se obrnejo na Vaš Institut, kjer se jih bude njih bolezni rešilo. Prostovoljno Vam tudi prilagam svojo sliko s pristavkom, da jo ponatisnete v listih ali novinah. Toliko resnici na ljubo.

Spoštovani gospod!

Jaz podpisani potrjujem, da sem bolehal več kot leto dni na vnetju mehurja, ter vnetju spolnega uda, bolečine v hrbtu, zaprtje, in obsem oslabiljenju, ter me je več zdravnikov neuspešno zdravilo, in pri Vas sem dosegel toli zaželjeno zdravje ko sem pričel rabiti Vaše zdravila ktere ste Vi gospod profesor **Universal Medical Institute** tako spretno sestavili, in sicer v kratkem času enega meseca. Radovoljno Vam pošljem to priznanje, iz hvaležnosti do Vas ko ste me tako uspešno zdravili; ter Vam obenem stem listom skupaj dovoljujem in svojo sliko ponatisniti v časnikih. Pripomnim še, da lahko prisegam na to, kar sem pisal.

Ivan Mankoč, 75 14th Ave., Newark, N. Y.

Če stanujete v New Yorku pridite osebno in se Vas bude preiskalo

X ŽARKI

S pomočjo teh je mogoče Vaše truplo pregledati kakor odprto knjigo, in profesor Vam bude dal najboljša zdravila; noben drug zdravnik nima toliko zaupanja v svoje zdravila kot naš profesor v svoja.

TORAJ KAJ HOČETE ŠE VEČ!

Ako stanujete daleč izven New Yorka, ter bi radi vedeli, kakošna je Vaša bolezen, tako mi blagovolite odgovoriti na sledeča vprašanja:

Alli trpite na: trganju, utripanju srea, kake druge bolezni, kožnih bolezni, oči, ušesa, v nosu, v grlu ali prsih? Vam izjadajo lasje? Vas boli v želodcu? Trpite li na krvavenju (hemoroidah)? Imate sifilijo na spolnih udih? Ali ste morda nezmožni? Trpite na nervoznosti? Ste li navdušljivi (navduha)? Čutite bolečine v trebuhu ali črelih? Se morda onesvečate, ali da padate v omotice? Hodite li redno na potrebo? Čutite bolečine v maternici? Ali trpite morda na belem toku ter nepravilnem mesečnem toku? Zdravila Vam ne nudoma z obratno pošto pošljemo, če se nahajate v ktereji koli državi Zjedinjenih držav, Meksiki ali Kanadi.

Zdravilom ktere mi pošiljamo, lahko slepo verujete, ker one Vam bodo prejšnje zdravje povrnilo, ker so tudi pri drugih bolnikih pomagale.

Ni nikakošna prevara ali goljufija ali ste v bližini ali daleč od New Yorka, se Vas zdravni, ne da bi z mudili svoje delo.

Ako ote bolni in Vas niso mogli drugi zdravniki ozdraveti, tako se obrnite še do **Universal Medical Institute**.

Uradne ure so: vsak dan od 10 do 12, in od 2-6 p. p. V nedeljah pa od 10 do 1 ure popoldan.

To je naslov:

UNIVERSAL MEDICAL INSTITUTE
30 West 29th St., (poleg Broadway) NEW YORK, N. Y.

RAZNO.

Koliko se porabi kruha na svetu.

Statistik Sunborg je izračunal, koliko kruha pojedo posamezni narodi. Do leta 1870. so bili na prvem mestu Francozi, kojih vsak je povprečno pojedel na leto 258 kg. kruha. Potem so prišli Danci z 250 kg., Belgijci z 240 kg., Nemci - 201 kg., Rusi s 173 kg., Avstrijanci s 155 kg. Najmanj kruha je pojedel Portugalac, namreč 102 kg. V zadnjem desetletju se je stanje spremenilo ter poje največ kruha Danec, namreč 287 kg., za njim pride Belgijec z 274 kg., Francoz z 254 kg., Nемеc z 230 kg.

Eden, ki živi od svojih raztrganih hlač.

V Berolinu je že dolgo časa živel kočijaž Karel Kahler, ne da bi kaj delal. Kar je potreboval za svoje življenje, donasale so mu njegove raztrgane hlače. Vsak dan je tolikim in tolikim ljudem dokazal, da mu je njihov pes raztrgal hlače. In ljudje so bili veseli, da mu mrcina ni zasadila zob tudi v meso, kar bi bila vsekakor dražje, tako pa so plačali Kahlerju le 1 marko 50 pfenigov odškodnine za hlače in moč je bil zadovoljen.

Rooseveltove gospodar.

John D. Rockefeller kritizira vladno zahtevo glede nadzorstva takozvanih privatnih industrij in se za vzema za "nacionalni razvoj". On pravi: "Ako delamo zapreke duhu podjetnosti z drugimi besedami: izpodjetnosti (z drugimi besedami: izoviramo razvoj našega naroda. Nikdo se ne bo maral več truditi, da kaj doseže, kakor hitro izvrši vlada svojo namero. Mi smo narod, ki je komaj začel živeti, in moramo še dolgo delati na narodni zgradbi. Otrokom bi se morala v šoli razlagati potrebnost našega razvoja."

Pisemska tajnost na Ruskem.

Pri poštinih ravnateljstvih v Petrogradu, Moskvi, Odesi, Varšavi, Harkovu, Kazanu in Tiflisu so ustanovili takozvane "črne kabine". Nastavljeni h je namreč 80 uradnikov "cenzorji" imenovanih, ki imajo nalogo odpirati sumljiva pisma ter jih čitati. Za odpiranje pisem imajo razne metode. Navadno zalepljena pisma drže nad vodno paro, da lep odpusti. Z voskom zapečateni pisma odpirajo z drobnim rezilom, ki ga poprej razbelijo. Vsak dan se o vsebini sumljivih pisem poroča tajni policiji in ministrstvu notranjih zadev.

Človek in opica.

Da dokaže očitno sorodnost med človekom in opico, je privedel ameriški naravoslovec dr. Verneec iz Centralne Afrike pritlikavega zamorca ter ga v zverinjaku v New Yorku razstavil skupno z opico na ogled. Podobnost med pritlikavcem in opico je bila res velika. Ves dan se je zamorec igral s svojim štirinožnim tovarišem v kletki, skupaj sta se trgala za orehe in piškote ter jih skupno hrustala in požirala tako, da je nepoučen človek mislil, da sta dve opici v kletki. In zamorec se je čutil srečnega v svoji vlogi, saj je imel dovolj jesti in piti. Toda zadovoljni niso bili črni ameriški državljani, ki so po svojih duhovnikih poslali protest na državno vlado, da se njihove plemne tako ponižuje.

Amerikanski milijonarji

so po mnenju nekega angleškega meščansko-demokratskega lista "brezdušni" lumpje, koji so svoje življenje posvetili jedino kupičenju denarja. Doslavno pravi list: "Kupičenje bogastva po trgovski spekulaciji je neke vrste pregreha, ki je nastala šele v novejši dobi. Lastniki teh bogastev v Ameriki so največkrat pričeli svoje življenje na nizkih stopnjah in so bili skoro vsi neomikani. Le malo jih je, ki so porabili en del svojega življenja za lastno vzgojo in izobrazbo. Ostali so nevedni, kakor profesionalni igralci, in jednako tem, posvetili so vse svoje življenje le namentu, pridobivati denar." — List izjavlja na dalje, da so Združene države sicer republika, toda korumpirana republika. "Tudi mi imamo svoje napačne, toda nič od tega, kar bi dosegalo gnile razmere pri ameriškanskih

volitvah ali očitno korupcijo in podkupljivost izvoljenih ljudskih zastopnikov."

Zadnji stavek spominja močno na farizejstvo: "Hvala Bogu, da nisem tak kakor drugi!" Sploh pa je tudi hinavščina, da udriha meščanski list po milijonarjih, ne da bi opozoril na to, kako so ti milijoni nastali, in bičal one razmere, ki omogočujejo izkoriščevanje ljudske mase po majhnem številu ljudi, ki so lastniki proizvodnih sredstev.

Zaslepljenost.

"Narobe je, umor v mirnih časih kaznovati, umor v vojni pa hvaleti in nagraditi", — pravi Gerhart Hauptmann v svoji drami "Vor Sonnen-Aufgang" (Pred solničnim vshodom). Napačno je krvnika zaničevati, dočim vojaki z morilnimi instrumenti ošabno okrog hodijo. Napačno je Kristovo vero, to vero strponsti, odpustljivosti in ljubezni, imeti kot državno vero, pri tem pa cele narode vzgajati za krvnike in morilce. — Tako daleč je ta bogokletna vzgoja napredovala, da gredo odrasli ljudje kot ognjeta na morišče. Vedó, kam gredo; vedo, da bodo njih otroci lakoto trpeli. In vendar gredó. Tako zelo so upjani po visokodonečih, lažljivih besedah, v taki meri so prevarani, da menijo, druge moriti je njih dolžnost, — in celo Boga ljubezni prosijo, da blagoslovi njih krvavo dejanje. In oni gredo tja in pohodijo žitna polja, katera so sami posejali, požigajo mesta, ki so jih sami zgradili, pojejo pri tem navdušeno pesmi, vriskajo, in bobneča godba jim igra; brez ugovora gredo, pokorno in udano, čeprav so v večini in imajo moč, in ki bi lahko, ako bi se združili, na mesto morilnih umetnostij diplomatov postavili zdrav človeški razum in bratroljubje.

Na hčerinem grobu.

44letni kovinski delavec Peter Grossmann pognal si je pred nekaj dnevi na tukajšnjem pokopališču sv. Bonifacija na grobu svoje hčere kroglo v tilnik in se nezavesten zgrudil. Obveščena policija je ranjenca spravila v Aleksandrovo bolnico, kjer se je zdravnik zaman trudil, kroglo izveči. Grossmann je nekaj dni prej prišel iz Clevelanda, O., v Chicago, kjer mu živi žena in dva otroka. Iskal je dela, a ni ga našel, vsled česar je obupal in sklenil umreti.

Ameriška justica.

Štiri tisoč ljudi bilo je v zadnjih 25 letih v Združenih državah poslanih na drugi svet brez vsakega sodnega postopanja. Med temi 3800 Zamorcev, ki so v resnici izvršili napade na bele žene, ali pa tega delikta bili le osumljeni. Večina teh žrtev ljudske sodbe bila je obešena, drugi ustreljeni ali do smrti bičani, mnogo pa izročenih ognju. Pojasnila tem žalostnim razmeram ni treba; številke govore dovolj jasno o humaniteti "prosvitljenih" Amerikancev.

Neprijetna vožnja.

Dne 4. oktobra t. l. drvil je voz poulične železnice, napolnjen z grozno prestrašenimi pasajirji, v največjem diru po New Yorkskih ulicah, — dočim je voznik Leon Schwarz, ki je nenadoma zblaznel, stal na prednjem stojišču, držéč v roki velik železni drog, in hotel vsakemu razbiti glavo, ki bi se mu približal. Nastal je obupen boj med njim in pol ducata policistov ter železnimi uradniki, v teku katerega je mnogo oseb skočilo raz dirajočega voza in se občutno poškodovale. Po hudem naporu so zblaznelega končno premagali in voz ustavili. Nekj mož, ki se je tudi udeležil borbe, je bil tako poškodovan, da so ga morali prenesti v bolnico.

Pristen Nемеc.

V deželni bolnici je nastavljen kurjač, ki se piše Franc Zgonc. Mož je Došenec in tudi njegova žena je Kranjca. Ko mu je te dni poslal bolnični nadupravitelj v izpolnjenje izkaz za šolo obiskujočega otroka, je Zgonc izpolnil ta izkaz nemško, v kaki nemščini, tega ni potreba vprašati, in zapisal v rubriko "materinski jezik" — deutsch. Ali bo tega novega svojega sina, za katerega še sedaj ni vedela, vesela mati Germanija!

Zanesljivo varnost

..... Vam nudi.....

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

652 Blue Island Ave.

s svojimi privatnimi predali za vlaganje in shranjevanje dragocenosti

Celoletna najemina znaša \$3.00.

VSAKO SOBOTO ODPRTO DO 8 URE ZVEČER.

Ustanovljena 1890.

VODAK-OVA GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo urejeno za zabavo in dvorane za zborovanja.

TELEFON CANAL 7641

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanjam, da dočim v svojem novourejenim "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače — "atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijske smodke na razpolago. Vsace-mu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno priporoča:

MOHOR MLADIC
617 S. Centre Ave. blizu 19 ulice CHICAGO, ILL.

Jakob Dudenhofer

VINOTRZEC

339 Grove Street,

Milwaukee, Wisconsin.

Priporoča vsem slovenskim salonom svoja izvrstna vina in likerje. Ima v zalogi tudi importirana vina likerje, kakor tudi lastnega pridelka.

P. J. DEDRICH je pooblaščen sprejemati naročila in denar.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz češkega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER | MAGNET | GRANAT

Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Poštnim potom lahko vlagate denar.

Da zamoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedli smo da vloge sprejemamo poštnim potom. Vi lahko denar na vsaki pošti za navložite s pripombo naslova. Vloge sprejemamo od \$1.00 naprej.

Pišite po navodila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK
278—92nd Street Chicago, Ill.

MED NEBESKIMI SVETovi.

NARAVOSLOVNE ČRTICE

Urejuje Ivan Kaker.

Arkturijanska teorija in usoda človeštva na zemlji.

(Nadaljevanje.)

VII.

Arkturijansko poletje s svojimi posledicami.

Kaj bodo v 18.000 letih ljudje izmislili in iznašli, da se ognejo nevarnostim, katere bodo dobo spremljevale, to bi pač tudi bujna domišljija Julija Verne-ta ne mogla popisati.

Morebiti bodo naši potomci, živeči v tej dobi, skušali preseliti se na zvezde Mars, Neptun ali Jupiter, — ako jim bo veda teh časov kazala sredstva, s katerim bi se to moglo izvršiti.

Se bližje je naš spremljevalec mesec, kateri je najbrž že do celega zmrznil. Ali bodo ljudje takrat po tem ali drugem potu odšli na ta mali zapuščen svet, mesec, kjer se bodo zariili v njegovo skorjo, slično črvu, ki se zarije v jabolko, in kjer bodo skušali prebiti teh 18 tisoč let strašanske vročine na naši zemlji? Ali bodo, ko se povrne hladna doba arkturijanske jeseni, zopet prišli na površje meseca? Ali bo njih pleme čitalo v knjigah, 18.000 let prej pisanih, o Arkturu in o vsem, kar je človeštvo moralo po tej dobi prestati?

Jules Verne bi gotovo, če bi še živel, našel v teh uprašanih zanimivo snov za svoje romane.

Ako pa mi pustimo na stran vso domišljijo, kakoršna je dovoljena romanopiscem, moramo si misliti, da bodo prebivalci v teku arkturijanskega poletja bežali od tropičnih krajev proti severnemu in južnemu tečaju. To se bo polagoma godilo, kakor bo vsako prihodno tisočletje postajalo bolj vroče od preteklega.

Štirje letni časi na zemlji se bodo malo ali nič med seboj razločevali; v vsaki teh dob bo vladala strašna vročina. Gozdi bodo zginiti, vse sedajno rastlinstvo bo nado mestil kaktus, kateri se bo moral umakniti vrstam rastlin, ki bodo še bolj v stanu uspešno se protiviti vročini.

Doba žuželk in mrčesov bo nastopila. Nova bitja, kojih življenjske potrebe se bodo prilagodile zapuščenim krajem, kakor je n. pr. Arizona, — bodo se k življenju vzbudila v podobi strašno izgledajočih žuželk.

Ker ne bo ptic in sesavcev, katere bi jih preganjale in uničevale, mogla se bodo ta plemena žuželk razvijati svobodno in sčasoma dosegle bodo žuželke orjaško velikost.

V žgoči vročini zaredili se bodo pravi zmaji, živeči se v čudovitem novem rastlinstvu. Velikanske živalske pošasti, pokrite s košen mi ploščami, opremljene s klopotajočimi perutnicami in kopiti, bodo oživljale zemljo, ko bo zatoni Arkturus; podnevi pa bodo v senci orjaških rastlin iskale zavetje pred strašno vročino.

Ta doba rastlinstva in žuželk bo de morebiti trajala dva tisoč let; potem pa se bo okrožje mrtvih in poginoh bitij razširjalo, samo beli pesek bo zaznamoval zemeljsko opasje (ekvator). Morja se bodo osušavala in njih površje se bo zniževalo.

Človeštvo bo v podmorskih ladjah potovalo od južnega do severnega tečaja in obratno, in sicer kar možno blizu dna morja, ali pa v hitroletečih zrakovih senenah, ki strani zemlje in blizu gorenje skrajne meje ozračja.

8. avgusta leta 28.000 bo vročina dosegla najvišji svoj vrhunec, in površje zemlje bo opustošeno tako kakor razbeljena peč. Morebiti bodo v podzemskih mestih na tečaju ljudje skušali še ostati pri življenju, ali pa se bodo v najglobljih mestih v morju borili za obstanek svojega plemena.

Le malo jih bo moglo preživeti to dobo, — če sploh kateri —, in

vsako znamenje civilizacije bo uničeno. Kovine se bodo raztopile ter prodrele v podzemlje, kjer bodo poznejšemu človeškemu plemenu služile kot rudna skladišča. Prav mogoče je, da so kovine, katere mi sedaj rabimo, bile že po večkrat v preteklih civilizacijah arkturijanskih let rabljene. Za verjetnost minulih arkturijanskih poletij s svojim čudnim živalstvom govori tudi bajke, ki so razširjene med prostim ljudstvom o raznih "linterjih" in drugih pošastih. Morda se je spomin na davno prominule živali, ki so se veselile življenja na našem planetu, ohranil ravno v teh bajkah, katere mi "učenjaki" smatramo za izrodek prenapete fantazije narodove.

Kamenje in opeka bode vsled velike vročine razpadlo v pepel, katerega bo odnašal vedno padajoči vrel dež.

Stopnjema bo vsako sledeče tisočletje bolj in bolj pojemala grozna vročina arkturijanskega poletja. Okoli l. 35.000 se bo razbeljeni ekvator začel hladiti in morje bo nehalo vreti.

Ko se bo to zgodilo, bodo ona človeška bitja, katera so svoj rod pod zemljo na tečajih rešila (ako se jih bo sploh kaj rešilo), prišla zopet na površje zemlje.

Meseca decembra leta 55.005 se bo začela arkturijanska jesen, in v tej dobi bo vsako prihodno tisočletje bolj ugodno za obstanek človeškega rodu.

Človeštvo in ona živalska plemena, katera je prvo s svojim varstvom ohranilo, se bodo razvijala, splemenitila in pomnoževala. Rastlinstvo in plemena žuželk bodo v začetku te dobe prevladovala v tropičnih pokrajinah. Sčasoma se bodo odnošaji na naši zemlji približevali današnjim, civilizacija pa bo nadkriljevala današnjo. Mogoče pa je, da se bo človeštvo zopet povrnilo v začasno divjaštvo in to vsled neugodnih odnošajev oziroma pridobitve sredstev v njegov obstanek.

(Dalje sledi.)

Dopis.

Nadaljevanje s 4. strani.

ga (!) shoda, izreka pa nado, da se ji bo prihodnjega zborovanja možno zanesljivo udeležiti. — Oj ti duševne sirote, ki se toliko navdušujejo za "katoliško misel", dočim v lastnem listu teptajo z nogam ravno to "katoliško moralo"!

No, g. Rajko Feigl že ve, kaj se pravi "taktična poteza" v politiki! In kot šef-redaktor že ve, da je treba vsestransko delovati: na eni strani se hiliti in bobnati na katoliški bobnen, — na drugi strani pa se skrivati za plotom in mimoidoče s kolom pobijati.

Kaj ne, Rajko, skoro bi bilo bolj pometati prah v tiskarni Celjske "Domovine", nego biti pri zavratnem, revolversko-političnem "katoliškem" listu za šef-redakterja? x. y.

Nas zastopnik

za Conemaugh, Pa., in okolico je g. Josip Bricej, ki stanuje v Conemaugh, Pa., Box 91. Isti je opravičen pobirati naročnino od starih naročnikov in sprejemati nove naročnike. Ako si želi kdo od naših cenj. rojakov omisliti kako knjigo, ki so zaznamovane v listu, se tudi lahko nanj obrne.

Emil Bachman,

580 So. Centre Ave. Chicago.

Izdeluje društvene znake, gumbe, zastav in druge potrebšine.

!!Somišljeniki, pozor!!

Od nacionalnega eksekutivnega kluba socialne stranke naprošeni smo objaviti sledeče:

Kongregacija jške volitve v tem letu bodo najbolj važne, kar jih je dežela imela izza zadnjih let. V teh volitvah postane socialna stranka faktor, s katerim se bo moralo resno računati. Da si pridobi prvenstvo, je brezpogojno potrebno, da se nje število množi z vsakim dnem. Le tako zamoremo v volilni borb nastopiti z ono samozavestjo, ki kaže, da smo prepričani o naši zmagi.

Za agitacijske namene hočemo nabrati fond, in vsled tega apeliramo na vse somišljenike, da darujejo za ta fond svoto v znesku enodnevnega zaslužka, najkasneje do konca meseca oktobra. Ena tretjina nabrane svote pripade na lokalne klube, ena tretjina na državno in ena tretjina na narodno organizacijo. V državah, kjer ni državnih organizacij, porazdeli se na polovico, in sicer prva polovica na lokalne klube in druga polovica na narodno organizacijo.

Končno prosimo vse socialne li ste, da ta poziv redno objavljajo, da se strankini člani in somišljeniki v polni meri zavedajo velikega pomena tega volilnega boja, kateri nas ne sme najti nepripravljenih.

Opomba. Prispevke za zgoraj imenovani volilni fond sprejema tudi "Glas Svobode", ki bo nabrani denar odpošljal na pristojno mesto ter imena darovateljev objavljaj.

Mirko Vadjina

priporoča bratom Slovcem svojo BREVICO.

390 W. 18. St. Chicago.

POZOR!

POZOR!

SLOVENC!

Kadar se mudite v mestu, ne pozabite obiskati rojaka Frank Bernik, ki je otvoril hotel na 44 Sherman Str. pri La Salle postaji.

ZAPOMINITE SI:

"EDINI SLOVENSKI HOTEL V CHICAGO."

... Gostoljubna postrežba! ...

FRANK BERNIK, lastnik.

Naša razstava

modernih jesenskih oblek in površnikov

je najboljša in v toliki zalogi kot nikdar poprej. Naša vzajemnost med ljudstvom rapidno napreduje, dokaz tega je vedno večja razprodaja, kar znači, da prodajamo dobro blago po zmernih cenah.

Iz te nove zaloge oblek in površnikov si lahko izberete najmodrejše, raznih barv in razne velikosti po cenah od

\$7.00

\$25.00.

ODÉVNI ATLAS SPOLEČNOST

vogal 18. in Blue Island Ave.

ZADOVOLJSTVO v ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Osebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno šmerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kojih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi

Trinerjevo zdravilno grenko vino,

ki pospešuje siast do ede in prebavnost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponarejati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo, in namizno vino na svetu.

Dober tek.
Izborna prebavljanje.
Trdno zdravje.

Močni živci.
Močne mišice.
Dolgo življenje.

To je zdravilo, kakeršnemu ni para na svetu. Ako je rabite, odvzamete mnogo boleznih od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilca krvi, branite boleznih.

POZOR! Kedar koli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabih pijač.

V LEKARNAH

V DOBRIH GOSTILNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specialitet:

Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.